

Република Србија
Агенција за
привредне регистре

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ ПРИВРЕДЕ

2018

ПОДАЦИ ЗА СТАТИСТИЧКЕ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ

БЕОГРАД, ЈУН 2019

ИЗДАЈЕ: Агенција за привредне регистре
Београд, Бранкова 25
Телефон: + 381 11 333 1 443
E-mail: bonitet@apr.gov.rs
<http://www.apr.gov.rs>

Приликом коришћења података из ове публикације обавезно
навести Агенцију за привредне регистре као њихов извор.

САДРЖАЈ

МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ	5
ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2018. ГОДИНИ	7
Резиме	7
I ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА	9
1. Број привредних друштава и број запослених	9
2. Финансијске перформансе привредних друштава	11
2.1 Резултати пословања привредних друштава	11
2.2 Пословна имовина и извори финансирања привредних друштава	13
3. Концентрација финансијских перформанси привредних друштава	16
3.1 Финансијске перформансе привредних друштава према секторима	16
3.2 Финансијске перформансе привредних друштава према величини	24
4. Пословање одабраних сегмената привредних друштава	30
4.1 Финансијске перформансе јавних предузећа	30
4.2 Финансијске перформансе привредних друштава у стечају и ликвидацији	33
II ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВА	37
1. Број установа и број запослених	37
2. Финансијске перформансе установа	37
2.1 Резултати пословања установа	37
2.2 Пословна имовина и извори финансирања установа	38
III ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА	40
1. Број предузетника и број запослених	40
2. Финансијске перформансе предузетника	40
2.1 Резултати пословања предузетника	40
2.2 Пословна имовина и извори финансирања предузетника	41
Списак табела и графикана	44

МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ

Привреда Републике Србије је у 2018. години, послујући у условима растуће глобалне економске активности, остварила највећи раст у посткризном периоду. То је, пре свега, резултат стварања повољнијег пословног и инвестиционог амбијента, услед спроведених структурних и фискалних реформи, али делом и нешто слабијег раста у претходној години. На позитивне макроекономске трендове, поред повећања бруто домаћег производа, упућује и снажан раст страних директних инвестиција и спољнотрговинске размене, затим увећана кредитна активност, као и релативно стабилан девизни курс и ниска инфлација, што је погодновало и позитивним кретањима на тржишту рада.

Економска активност у 2018. години бележи раст од 4,3% у поређењу са претходном годином. Остварени пораст бруто домаћег производа, као главног показатеља развоја укупне економије, највећим делом је захваљујући опоравку по-

љопривреде од суше, тако да је сектор А-Пољопривреда, шумарство и рибарство остварио и најдинамичнији раст. Прилично интензиван раст остварен је и у сектору F-Грађевинарство, а активност је повећана и у оквиру других неразмјенивих сектора, и то највише у секторима G-Трговина на велико и мало..., H-Саобраћај и складиштење и I-Услуге смештаја и исхране.

Тежиште укупне привредне активности и даље је остало у неразмјенивим секторима, при чему размјениви сектори B-Рударство, C-Прерађивачка индустрија, D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и E-Снабдевање водом и управљање отпадним водама, контролисање процеса у којима се као и претходних година одвијао велики део привредне активности, бележе најспорији раст.

Табела 1: Основни макроекономски показатељи

ОПИС	ГОДИНА	
	2018	2017
Бруто домаћи производ (у милионима динара - текуће цене)	5.059.680,8	4.754.368,4
Стопа раста бруто домаћег производа	4,3	2,0
Индустријска производња	101,3	103,9
Годишња стопа инфлације (индекс потрошачких цена)	2,0	3,0
Извоз (у милионима евра)	16.271,4	15.050,8
Увоз (у милионима евра)	21.918,4	19.396,0
Број запослених (у хиљадама)	2.053	1.977
Бруто зараде (у динарима)	68.629	64.727
Нето зараде (у динарима)	49.650	46.600
Курс динара према евра (на дан 31. децембар)	118,19	118,47
Курс динара према долару (на дан 31. децембар)	103,39	99,12

Извори података: Републички завод за статистику Србије, Народна банка Србије

¹ **Размјениви сектори:** А-Пољопривреда, шумарство и рибарство; В-Рударство; С-Прерађивачка индустрија; D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; E-Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса. **Неразмјениви сектори:** F-Грађевинарство; G-Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала; H-Саобраћај и складиштење; I-Услуге смештаја и исхране; J-Информисање и комуникације; K-Финансијске делатности и делатност осигурања; L-Пословање некретнинама; M-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности; N-Административне и помоћне услужне делатности; O-Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање; P-Образовање; Q-Здравствена и социјална заштита; R-Уметност, забава и рекреација; S-Остале услужне делатности; T-Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе; U-Делатност екстериторијалних организација и тела

Укупна индустријска производња порасла је за 1,3% на годишњем нивоу, с тим да је њен раст био спорији од раста оствареног у претходној години (3,9%), као и од раста укупне економије. Обим индустријске производње највише је повећан у сектору С-Прерађивачка индустрија, а у сектору D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација раст производње је био нешто мањи од укупне индустрије, док је у сектору В-Рударство индустријска производња смањена у односу на претходну годину.

Значајан допринос увећању укупне привредне активности дао је пораст спољнотрговинске робне размене, при чему је извоз већи за 8,1%, а увоз за 13,0%, што је за последицу имало увећање спољнотрговинског дефицита на годишњем нивоу од 30,0%.

На повољна макроекономска кретања утицали су и ниски инфлаторни притисци. Потрошачке цене из децембра 2018. године повећане су за 2,0% у односу на цене из тог месеца 2017. године, па је годишња стопа инфлације нешто нижа у поређењу са претходном годином (3,0%).

Привредна активност обављала се у условима релативно стабилног валутног тржишта, будући да је на крају 2018. године вредност динара према еврџу тек благо повећана (0,2%) у односу на ниво крајем 2017. године, док је динар у односу на долар ослабио за 4,3%.

У прилог позитивним трендовима у српској привреди говоре и кретања на тржишту рада. Број запослених повећан је за 3,8% у односу на претходну годину, чиме је настављен раст запослености, а уз то задржана је тенденција смањивања стопе незапослености, док су зараде благо увећане.

ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2018. ГОДИНИ²

РЕЗИМЕ

Поправљању укупне економске слике, током 2018. године, допринело је и пословање привредних друштава, која су повећану пословну активност остварила уз раст запослености. На нивоу 103.995 привредних друштава реализовани су укупни приходи од 11.270.861 милион динара, увећани за 6,1% у односу на претходну годину, док су укупни расходи порасли за 5,0% и износе 10.672.254 милиона динара. У тим друштвима било је запослено 1.131.227 радника, што је за 50.120 више у поређењу са претходном годином.

Привредна друштва су пораст пословне активности остварила уз боље резултате. Обављањем примарних делатности на укупном нивоу бележе добитак од 583.569 милиона динара, чији је раст био знатно динамичнији од прошлогодишњег (12,6% наспрам 2,4%). Истовремено, по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, отписаних потраживања и осталих активности исказала су добитак од 69.007 милиона динара (у претходној години негативан резултат 90.667 милиона динара). Међутим, у делу финансирања губитак износи 52.385 милиона динара, за разлику од претходне године када је тај резултат био позитиван (38.599 милиона динара).

У 2018. години привреда је наставила тренд профитабилног пословања започет 2015. године, а позитиван нето резултат привредних друштава износи 499.714 милиона динара и већи је за 33,7% од добитка претходне године. Такав резултат остварен је услед раста нето добитка за 14,7%, али и смањења нето губитка за 11,0%.

Позитиван нето резултат су исказали сви сектори, осим сектора А-Пољопривреда, шумарство и рибарство. Као и претходне године, са највећим добитком пословао је сектор С-Прерађивачка индустрија, а он износи 111.998 милиона динара и мањи је за 21,7% од прошлогодишњег. Потом следи сектор В-Рударство, чији је добитак од 109.415 милиона динара вишеструко већи у односу на претходну годину (10.287 милиона динара). Раст профитабилности (13,8%) остварио је и сектор Г-Трговина на велико и мало... са добитком од 81.841 милион динара, док је знатно интензивнији раст у сектору Н-Саобраћај и складиштење, у коме је позитиван нето резултат повећан скоро четири пута и исказан у износу од 67.876 милиона динара. У

секторима Ј- Информисање и комуникације и Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација добитак је смањен и износи 41.703 милиона динара односно 7.400 милиона динара, док сектор А-Пољопривреда, шумарство и рибарство бележи губитак од 1.027 милиона динара.

Профитабилно су пословале све групе привредних друштава посматрано према величини, тако да су и микро друштва после вишегодишње серије негативних резултата исказала добитак. Највећи позитиван нето резултат од 268.378 милиона динара бележе велика друштва, а затим мала у износу од 118.545 милиона динара. Раст позитивног нето резултата био је најизраженији код друштава средње величине, будући да су исказала добитак већи за 37,8%, у висини од 110.783 милиона динара. Микро привредна друштва, којих је највише (88,4%) у домаћој привреди, на укупном нивоу су остварила позитиван резултат од 2.008 милиона динара (у 2017. години губитак 33.581 милион динара).

Јавна предузећа (561) су четврту годину заредом пословала профитабилно, премда је њихов позитиван нето резултат у 2018. години од 5.067 милиона динара, значајно смањен у односу на претходну годину (25.721 милион динара).

Привредна друштва у стечају и ликвидацији (6.891), као сегмент привреде у коме су махом сконцентрисни губици, бележе негативан нето резултат од 28.357 милиона динара, мањи за 58,8% од прошлогодишњег.

Побољшан пословни амбијент, током 2018. године, утицао је на раст финансијских капацитета привреде и извесно поправљање њеног финансијског положаја, на шта указује даље опадање нивоа задужености и великвности, као и смањење укупних губитака, мада су то још увек остала њена главна обележја.

На нивоу целе привреде пословна имовина износи 14.964.804 милиона динара и већа је за 6,0% од прошлогодишње. За њено финансирање привредна друштва су користила капитал у вредности од 7.244.187 милиона динара, а и даље су се у већем обиму задуживала (9.190.473 милиона динара). Будући да су укупне обавезе расле спорије од капитала (3,6% наспрам 5,9%) финансијска структура је благо поправљена. Томе је до-

² Основ за израду Годишњег извештаја о пословању привреде представљају подаци из Годишњег билтена финансијских извештаја за 2018. годину, у коме су подаци за 2018. годину дати на основу збирно обрађених података за статистичке и друге потребе за 2018. годину, док су подаци за претходну годину дати на основу збирно обрађених редовних годишњих финансијских извештаја за 2017. годину, које су привредна друштва и предузетници доставили Агенцији за привредне регистре у складу с прописима којима се уређује рачуноводство. Детаљан приказ података, како на укупном нивоу, тако и по нижим нивоима класификације, дат је у Годишњем билтену финансијских извештаја за 2018. годину.

принео и годишњи раст сопствених извора финансирања од 10,0%, тако да су они износили 5.752.769 милиона динара, па је и рачио сопственог капитала повећан (са 37,1% на 38,5%), а степен укупне задужености опао (са 1,70 на 1,60).

Главни носилац укупних финансијских капацитета привреде је сектор С-Прерађивачка индустрија (3.263.541 милион динара пословне имовине и 1.480.836 милиона динара капитала), али се он и најинтензивније задуживао (2.197.480 милиона динара), услед чега није успео да обезбеди адекватно финансирање, што показује прилично низак рачио сопственог капитала (32,5%) и последично велика вредност степена укупне задужености (2,07). Значајан део финансијских ресурса (пословна имовина од 2.524.898 милиона динара и капитал од 1.007.972 милиона динара) ангажовао је и сектор Г-Трговина на велико и мало..., при чему је највећи део извора финансирања обезбедио задуживањем, па је сопственим капиталом покрио свега 27,2% укупне имовине и пословао је уз висок степен укупне задужености (2,68). Према вредности капитала (1.080.178 милиона динара) издваја се сектор Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, који бележи и прилично велике укупне обавезе, а за пословање је претежно користио сопствене изворе (53,8%) и уз степен укупне задужености од 0,86 један је од најмање задужених сектора. Обимним ресурсима је располагао и сектор Ф-Грађевинарство, чија је пословна имовина (1.694.449 милиона динара) у делу од 33,4% финансирана сопственим капиталом, те му је степен укупне задужености прилично висок (2,00). Сектор Н-Саобраћај и складиштење, уз највеће годишње увећање (22,2%) пословне имовине, која је вредела 1.015.746 милиона динара, бележи и најдинамичнији раст (31,3%) укупног дуга, а упркос томе из сопствених извора је финансирао 49,4% пословне имовине, с тим да је степен укупне задужености благо повећан (са 0,89 на 1,02).

Посматрано према величини, пословна имовина и капитал великих привредних друштава (6.597.204 милиона динара односно 3.771.944 милиона динара) чине 44,1% односно 52,1% тих капацитета целе привреде. Она су из сопствених извора финансирали 52,7% пословне имовине, тако да имају најнижи степен укупне задужености (0,90). Насупрот њима, микро друштва су свега 6,5% имовине финансирали сопственим капиталом, па је и степен укупне задужености од 14,34 веома неповољан.

Јавна предузећа располажу снажним финансијским капацитетима, с обзиром да њихова пословна имовина износи 2.515.297 милиона динара, а капитал 1.622.327 милиона динара. Услед високе капитализованости рачио сопственог капитала им је прилично висок (61,3%), а степен укупне задужености (0,63) значајно је нижи од просека привреде.

Укупан губитак привреде, на крају 2018. године, износи 3.673.943 милиона динара и мањи је за 1,5% у односу на претходну годину. При томе, на губитак изнад капитала односи се 1.469.856 милиона динара, уз знатно интензивнији пад, по стопи од 7,6%.

На нивоу сектора, највећи губици су код привредних друштава у секторима С-Прерађивачка индустрија (1.012.680 милиона динара) и Г-Трговина на велико и мало... (571.869 милиона динара). Ти сектори бележе и високе стопе изгубљеног капитала од 48,9% и 45,5%. Велики губитак (372.813 милиона динара) исказала су и друштва у сектору Ф-Грађевинарство.

Више од три четвртине укупних губитака привреде носе микро (1.428.987 милиона динара) и велика (1.352.219 милиона динара) привредна друштва, а при томе микро друштва имају и изузетно високу стопу изгубљеног капитала од 88,4%, док је посматрано према величини, она најнижа код великих друштава (28,0%).

Јавна предузећа су исказала укупан губитак од 457.699 милиона динара, од чега 79.994 милиона динара чине губици изнад висине капитала.

Губици су највише сконцентрисани код друштава у стечају и ликвидацији, у износу од 1.027.540 милиона динара, а у оквиру њих губици изнад висине капитала чине 664.458 милиона динара, што је чак 45,2% тих губитака свих привредних друштава.

И поред постепеног ублажавања финансијских неравнотежа, привреда је и у 2018. години, још увек пословала под теретом неликвидности. Да и даље није обезбеђено оптимално финансирање указује то што дугорочни капитал није био довољан да покрије сталну имовину у износу од 423.739 милиона динара, мада је тај негативан нето обртни капитал мањи за 26,9% од прошлогодишњег. На неликвидност указују и скромне вредности општег рачио ликвидности и рачио текуће ликвидности (0,93 односно 0,63).

Финансијским неравнотежама на нивоу целе привреде највише су допринела привредна друштва из сектора Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, са негативним нето обртним капиталом од 300.323 милиона динара, а при томе, за финансирање сталне имовине и залиха недостајало им је укупно 355.079 милиона динара дугорочних извора. Висок износ негативног нето обртног капитала (130.193 милиона динара) је и код друштава у сектору Ф-Грађевинарство, док је мањак дугорочног капитала износио 376.723 милиона динара. С друге стране, сектор К-Финансијске делатности и делатност осигурања је пословао са највише позитивног нето обртног капитала у висини од 161.327 милиона динара, с тим да је недостатак дугорочних извора потребан за потпуну рочну усклађеност био 151.659 милиона динара. И у секторима Г-Трговина на велико и мало... и С-Прерађивачка индустрија је исказан позитиван нето обртни капитал (130.635 милиона динара односно 2.672 милиона динара), али им је за очување ликвидности, услед велике вредности залиха, недостајало највише дугорочног капитала тј. 511.522 милиона динара односно 634.002 милиона динара.

Са аспекта величине, микро и велика привредна друштва бележе негативан нето обртни капитал од 466.811 милиона динара односно 279.491 милион динара, а мањак дугорочног капитала за одржавање постигнутог нивоа пословања код тих друштава био је 878.702 милиона динара односно 908.723 милиона динара. Мала и средња привредна друштва пословала су уз позитиван нето обртни капитал од 257.971 милион динара и 64.592 милиона динара, при чему им је за финансирање залиха недостајало 243.605 милиона динара односно 328.360 милиона динара дугорочних извора.

Јавна предузећа су пословала са негативним нето обртним капиталом од 424.947 милиона динара, а привредна друштва у стечају и ликвидацији у износу од 633.939 милиона динара, с тим да им је за оптимално пословање било потребно још 492.669 милиона динара односно 715.214 милиона динара дугорочног капитала.

I ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

1. БРОЈ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Крајем 2018. године у Републици Србији је пословало 146.675 привредних друштава, од којих је 105.596 доставило податке за статистичке и друге потребе³ Агенцији за привредне регистре. Подаци су обрађени за **103.995 друштава** и на основу њих је израђен овај годишњи извештај о пословању привредних друштава.

Послујући у повољнијем пословном амбијенту привредна друштва бележе раст запослености четврту годину заредом, а **број запослених** је већи за 50.120 радника у поређењу са претходном годином, па је њихову делатност обављало укупно 1.131.227 радника.

Повећање броја запослених испољено је и на нивоу **сектора**, тако да су и разменљиви и неразменљиви сектори запошљавали више радника, с тим да је на нивоу појединачних сектора њих 14, од укупно 21, увећало број запослених. У неразменљивим секторима, у којима је било запослено 56,4% од укупног броја радника у домаћој привреди односно 637.644 радника, број запослених је на годишњем нивоу повећан за 30.467 радника, при чему је у тим секторима пословало 77,2% или 80.246 привредних друштава. С друге стране, на нивоу разменљивих сектора број запослених је већи за 19.653 радника у односу на претходну годину, тако да је било запослено укупно 493.583 радника, који су били ангажовани у 23.749 привредних друштава.

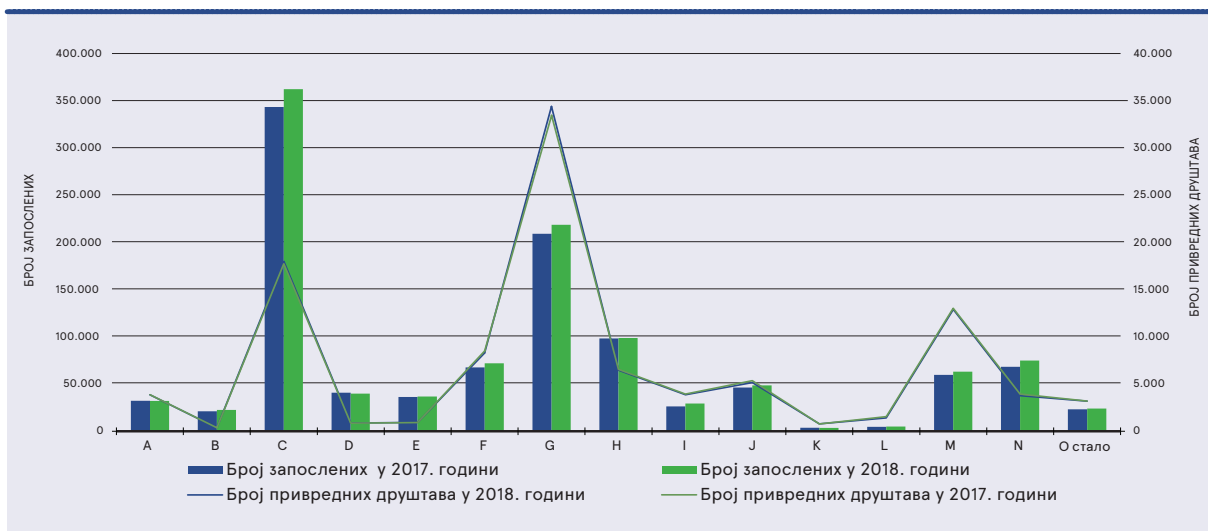
Увећању броја запослених на нивоу целе привреде, са 18.819 радника више у поређењу са претходном годином,

највише је допринео сектор С-Прерађивачка индустрија, а у том сектору је било и највише запослених (362.286 или 32,0%). Приличан раст запослености обележио је и пословање сектора Г-Трговина на велико и мало..., који је број запослених повећао за 9.431 радника и запошљавао је 19,3% или 218.586 радника. Поред ових сектора, значајан пораст броја запослених је и у секторима Н-Административне и помоћне услужне делатности (са 68.294 на 74.920 радника), Ф-Грађевинарство (са 67.588 на 71.917 радника), М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (са 59.744 на 63.033 радника) и I-Услуге смештаја и исхране (са 26.349 на 29.414 радника).

Према великом броју запослених, после већ поменутих сектора С-Прерађивачка индустрија и Г-Трговина на велико и мало..., као и претходних година, издваја се и сектор Н-Саобраћај и складиштење, са 8,7% или 98.798 радника (у 2017. години 98.281 радник).

Са мањим бројем радника пословао је сектор Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у којем је број запослених опао са 40.881 на 39.875 радника, а смањење броја запослених бележе и сектори S-Остале услужне делатности (са 4.930 на 4.629 радника), К-Финансијске делатности и делатност осигурања (са 3.693 на 3.518 радника), Q-Здравствена и социјална заштита (са 2.168 на 1.997 радника) и А-Пољопривреда, шумарство и рибарство (са 32.197 на 32.096 радника).

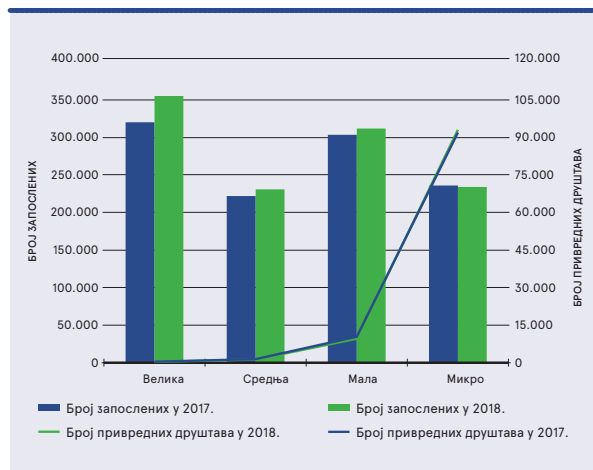
Графикон 1: Број привредних друштава и запослених према секторима

³ У складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 62/2013и 30/2018) почев од извештаја за 2014. годину успостављен је нови модел финансијског извештавања у земљи. Сходно томе, за сва правна лица и предузетнике прописана је обавеза извештавања у две целине, и то достављањем података за статистичке и друге потребе државе, на основу којих се сагледавају укупна привредна кретања, и достављањем редовних годишњих финансијских извештаја и прописане документације уз те извештаје, за јавно објављивање, чиме је обезбеђена потпуна транспарентност финансијских извештаја. Поред тога, за сва правна лица и предузетнике прописана је обавеза достављања тих података и извештаја са праћећом документацијом, у електронском облику, потписаних квалификованим електронским потписом законског заступника.

Највећи број привредних друштава пословао је у секторима Г-Трговина на велико и мало... (32,2% односно 33.458 привредних друштава) и С-Прерађивачка индустрија (17,1% односно 17.735), а уједно у тим секторима је највише смањен број друштава у односу на претходну годину (за 945 односно 250 друштава). Према броју друштава издваја се и сектор М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (12,5% односно 13.018), с тим да је број тих друштава увећан (123).

Графикон 2: Број привредних друштава и запослених према величини привредних друштава

У односу на претходну годину број привредних друштава је највише повећан у секторима F-Грађевинарство (са 8.279 на 8.504 друштва), J-Информисање и комуникације (са 5.156 на 5.348 друштава), N-Административне и помоћне услужне делатности (са 3.763 на 3.932 друштва) и L-Пословање некретнинама (са 1.417 на 1.550 друштава).

Раст запослености испољен је код свих привредних друштава посматрано **према величини**⁴, осим код микро друштава. Таква тенденција је присутна и у погледу броја привредних друштава, будући да је порастао број друштава свих величина, осим микро.

Повећање броја запослених најизраженије је код великих привредних друштава, која су запошљавала 34.976 радника више у поређењу са претходном годином, па су велики системи (361) пословали са укупно 354.988 радника. Приближно исто повећање броја запослених је код средњих и малих привредних друштава (8.784 односно 8.354 радника). Средња привредна друштва (1.391) запошљавала су 230.680 радника, док је у малим друштвима (10.359) било укупно 311.705 радника. У сегменту микро привредних друштава, који чини њих 91.884 (у 2017. години 93.000 друштава), број запослених је смањен за 1.994 радника, тако да су она ангажовала 233.854 запослених.

Велики системи су претежно (54,6%) обављали разменљиве делатности, тако да се на њих односи 57,6% радника у

великим друштвима. Привредна друштва осталих величина су више била сконцентрисана у неразмјенивим секторима, што је посебно било изражено код микро друштава, с обзиром да је у тим секторима пословало 78,9% друштава са 77,3% запослених, као и код малих друштава (66,2% друштава и 59,6% запослених). Та концентрација је била најслабије испољена код друштава средње величине, од којих је нешто више од половине обављало неразмјениве делатности, са 52,2% радника.

Трећина микро и малих привредних друштава је пословала у сектору Г-Трговина на велико и мало..., а она су запошљавала и једну четвртину свих радника у микро друштвима односно 19,6% запослених у малим друштвима. Истовремено, мала привредна друштва су била прилично заступљена и у сектору С-Прерађивачка индустрија, у коме је пословало преко четвртине тих друштава, са 32,0% запослених. У том сектору је пословао и највећи број средњих и великих друштава (33,0% односно 44,3%), у којима је било запослено 36,0% односно 37,9% од укупног броја радника у друштвима те величине.

Нешто мање од трећине привредних друштава односно 32.155 друштава је пословало **без запослених**, с тим да је број тих друштава за 567 мањи у поређењу са претходном годином.

Привредна друштва без запослених најбројнија су у сектору Г-Трговина на велико и мало... (10.374 или 32,3%), затим у сектору С-Прерађивачка индустрија (5.132 или 16,0%) и у сектору М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3.812 или 11,9%). При томе, у секторима Г-Трговина на велико и мало... и С-Прерађивачка индустрија број тих друштава је највише смањен у поређењу са претходном годином (462 односно 152).

Пораст броја друштава без запослених је изражен у сектору L-Пословање некретнинама, у коме је пословало 39 друштава више него претходне године односно укупно 690, као и секторима F-Грађевинарство (32) и J-Информисање и комуникације (31), с тим да је те делатности обављао и прилично велики број поменутих привредних друштава (3.016 и 1.659).

Међу привредним друштвима која су пословала без запослених преовлађују микро друштва (31.915 или 99,3%), док се на мала и средња односи знатно мањи број (225 односно 14), а свега једно друштво је велико.

Анализа привредних друштава према броју запослених показује да је највећи раст запослености у привредним друштвима која су запошљавала више од 250 радника, будући да је код њих на збирном нивоу био запослен 26.081 радник више у односу на претходну годину. Раст броја запослених изражен је и код привредних друштава која су запошљавала од 51 до 250 радника и од 11 до 50 радника, код којих је број запослених повећан за 14.063 односно 8.554 радника.

⁴ Величина привредних друштава утврђена је према критеријумима за разврставање правних лица прописаним Законом о рачуноводству и та величина користи се за наредну пословну годину. Сагласно Закону привредна друштва су разврстана на велика, средња, мала и микро, при чему су за 2018. годину разврстана на основу података из финансијских извештаја за 2017. годину, и то - у микро привредна друштва она која на дан 31. децембра 2017. године не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених - 10, пословни приход - 82.931 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине - 41.465 хиљада динара. У мала правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених - 50, пословни приход - 1.042.560 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине - 521.280 хиљада динара. У средња правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених - 250, пословни приход - 4.146.545 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине - 2.073.272 хиљаде динара. У велика правна лица разврстана су правна лица која прелазе два критеријума за средња правна лица.

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

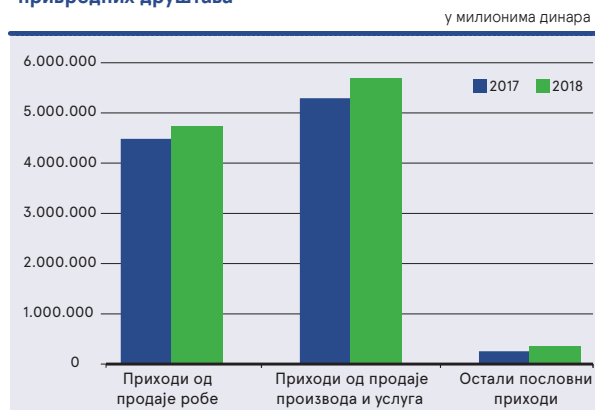
Током 2018. године привредна друштва су повећала обим укупне пословне активности, тако да су остварила **укупне приходе** у висини од 11.270.861 милион динара, који су већи за 6,1% у односу на претходну годину. Истовремено, њихови **укупни расходи** износе 10.672.254 милиона динара и порасли су за 5,0%.

Доминантан део (95,3%) укупних прихода привредна друштва су остварила обављањем примарне делатности, а реализовани **пословни приходи**, у износу од 10.740.343 милиона динара, већи су за 7,1% од прошлогодишњих. Приходи по основу продаје производа и услуга износе 5.649.503 милиона динара прихода, а приходи од продаје робе 4.748.321 милион динара и повећани су за 7,6% односно 5,2% у односу на претходну годину.

И у оквиру расхода доминирају **пословни расходи**, у износу од 10.156.774 милиона динара, што је за 6,8% више у поређењу са претходном годином. Те расходе највећим делом чине набавна вредност продате робе, са износом од 4.041.233 милиона динара и трошкови материјала, са 2.125.365 милиона динара, који су порасли за 4,3% односно 5,7%. Висок износ, уз знатно бржи годишњи раст (11,1% односно 10,3%) бележе трошкови производних услуга (1.344.890 милиона динара) и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (1.294.814 милиона динара).

Последично, привреда је наставила вишегодишњи тренд позитивног пословања из пословних активности. Укупан **пословни добитак** привредних друштава остварен је у износу од 583.569 милиона динара, а раст позитивног пословног резултата у односу на претходну годину од 12,6% био је знатно динамичнији од прошлогодишњег (2,4%).

Графикон 3: Структура пословних прихода привредних друштава

У делу финансирања привреда је смањила приходе за 55,5% на годишњем нивоу и исказала их у висини од 130.872 милиона динара. Највећи део **финансијских прихода** чине приходи од повезаних лица и остали финансијски приходи са 53.947 милиона динара и позитивне курсне разлике са 48.496 милиона динара, који су смањени за 37,5% односно 72,9%. Приходи од камата, у износу од 28.430 милиона динара, су тек благо смањени (0,6%).

Насупрот томе, услед задужености привреде и кретања девизног курса, **финансијски расходи** бележе умеренији пад (28,2%) и износе 183.258 милиона динара. У оквиру њих на расходе камата се односи 76.580 милиона динара, затим на финансијске расходе од повезаних лица и остале финансијске расходе 55.255 милиона динара и на негативне курсне разлике 51.423 милиона динара, а сви ти расходи су мањи у поређењу са претходном годином (22,4%, 13,3% и 44,5% респективно).

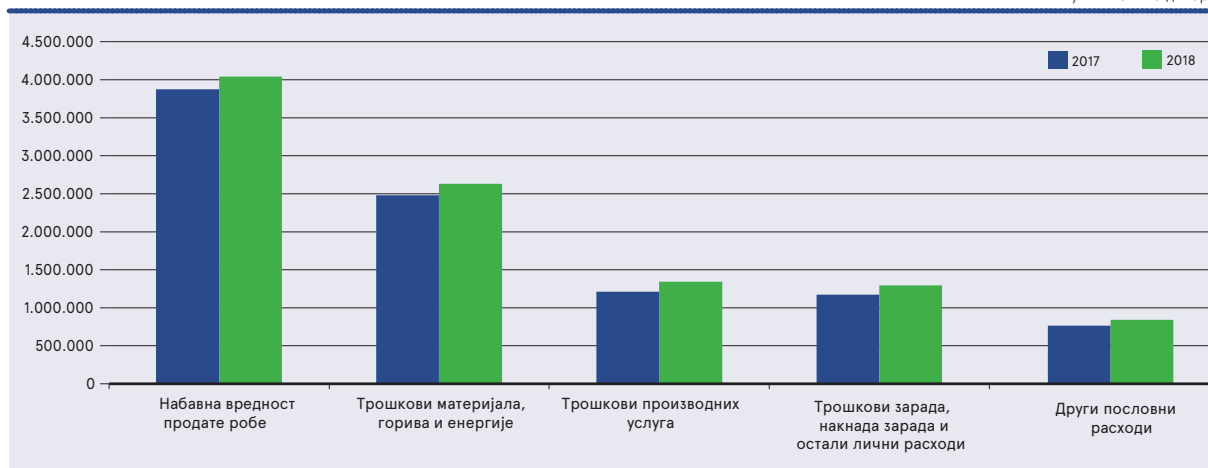
Табела 2: Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Укупни приходи	11.270.861	10.626.296	106,1
Б. Укупни расходи	10.672.254	10.166.933	105,0
Пословни приходи	10.740.343	10.025.364	107,1
Пословни расходи	10.156.774	9.506.916	106,8
I Пословни резултат	583.569	518.448	112,6
Финансијски приходи	130.872	293.787	44,5
Финансијски расходи	183.258	255.188	71,8
II Резултат из финансирања	-52.385	38.599	n/a
Приходи из осталих активности	397.005	305.024	130,2
Расходи из осталих активности	327.998	395.691	82,9
III Резултат из осталих активности	69.007	-90.667	n/a
IV Нето добитак пословања које се обуставља	2.641	2.120	124,6
V Нето губитак пословања које се обуставља	4.224	9.139	46,2

Графикон 4: Структура пословних расхода привредних друштава

у милионима динара

Наведено је утицало да у 2018. години привредна друштва **из финансијских активности** забележе **губитак** од 52.385 милиона динара, за разлику од претходне године када је добитак износио 38.599 милиона динара.

Привредна друштва су по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, наплаћених отписаних потраживања, добитака по основу продаје средстава и других прихода из осталих активности исказала приходе веће за

Услед напред наведених кретања, српска привреда је у 2018. години наставила тренд профитабилног пословања започет 2015. године. На укупном нивоу, привредна друштва су исказала **позитиван нето резултат** у износу од 499.714 милиона динара, који је за 33,7% већи у односу на претходну годину. Тај резултат је остварен услед реализованог нето добитка у висини од 745.890 милиона динара, већег за 14,7% од прошлогодишњег, као и нето губитка мањег за 11,0%, у износу од 246.176 милиона динара.

Табела 3: Показатељи профитабилности на нивоу привреде

О П И С	ГОДИНА	
	2018	2017
1. Стопа приноса на сопствени капитал (после опорезивања)	9,0	7,4
2. Стопа приноса на укупна средства (после опорезивања)	4,0	3,4
3. Стопа пословног добитка	5,6	5,3
4. Стопа нето добитка	4,8	3,8
5. Рацио покрића камата	8,82	5,65

30,2% од прошлогодишњих, а у износу од 397.005 милиона динара. Истовремено, расходи по том основу су опали за 17,1% и износе 327.998 милиона динара, тако да је, за разлику од претходне године када су забележила губитак (90.667 милиона динара), њихов **укупан добитак из осталих активности** 69.007 милиона динара.

На позитивне тенденције указују и растуће стопе приноса које привредна друштва бележе на приходе од продаје, али и на сопствени капитал и укупна средства. Повећана је приносна снага и пословног и нето резултата, а као и претходне године, принос по основу коришћења сопственог капитала остварен је по већој стопи од прино-

Табела 4: Резултати пословања привредних друштава

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава
1. Нето добитак	745.890	60.566	650.547	60.255
2. Нето губитак	246.176	27.272	276.673	27.303
Нето резултат	499.714	-	373.874	-

са на целокупну имовину, па је задуживање привредних друштава било оправдано, будући да су профитабилним пословањем, уз смањени ризик плаћања камата, успела да сервисирају дуг.

Боље резултате у односу на претходну годину бележе и привредна друштва посматрана појединачно. Профитабилно је пословало 60.566 привредних друштава, тако да је број тих друштава повећан за 311, док су нето губитак исказала 27.272 друштва односно 31 друштво мање у поређењу са претходном годином. Нето резултат није исказало 16.157 привредних друштава, а у 2017. години без резултата је било 16.658 друштава.

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Позитивне тенденције у домаћој економији, током 2018. године, одразиле су се на раст финансијских капацитета привреде, а при томе и њихова структура је нешто поправљена. На извесно побољшање финансијског положаја указује благо опадање нивоа задужености и неликвидности, као и смањење укупних губитака, мада су то и даље остала главна обележја домаће привреде.

Пословна имовина привредних друштава, на крају 2018. године, износи 14.964.804 милиона динара и већа је за 6,0% од прошлогодишње. Расту укупног билансног потенцијала највише је допринело повећање обртне имовине од 7,9%, док су улагања у сталну имовину порасла за 4,8%. Као и претходних година, највећи део пословне имовине чине

дугорочно инвестирана средства, па се на сталну имовину односи 59,2% (у претходној години 59,9%).

Привредна друштва су располагала сталном имовином у вредности од 8.861.606 милиона динара, од чега је у некретнине, постројења и опрему уложено 7.104.729 милиона динара, а то је раст од 3,7% у односу на претходну годину. Дугорочни финансијски пласмани износе 1.094.112 милиона динара и повећани су за 4,1%.

Обртна имовина је исказана у износу од 6.050.509 милиона динара, при чему је у залихе пласирано 1.935.651 милион динара, што је за 8,1% више средстава у поређењу са претходном годином. Велики део текућих улагања чине и потраживања по основу продаје са износом од 1.926.600 милиона динара, а она су порасла за 4,5%, док готовински еквиваленти и готовина износе 1.017.620 милиона динара и већи су за 21,1% у односу на стање на крају претходне године. Краткорочни финансијски пласмани су смањени (1,8%) и исказани су у износу од 472.716 милиона динара.

Привреда је вишегодишњи тренд финансирања средстава већим делом из **позајмљених извора** наставила и током 2018. године, с тим да је укупан дуг растао спорије од капитала (3,6% наспрам 5,9%), па је и финансијска структура благо поправљена. Привредна друштва су се задужила у укупном износу од 9.190.473 милиона динара, док је њихов **капитал** вредео 7.244.187 милиона динара. Будући да су сопствени извори финансирања⁵ порасли за 10,0% и износили 5.752.769 милиона динара, ратио сопственог капитала је повећан са 37,1% на 38,5%, а степен укупне задужености је опао са 1,70 на 1,60.

Табела 5: Структура пословне имовине привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Уписани а неуплаћени капитал	21.562	21.401	100,8
Б. Стална имовина	8.861.606	8.455.179	104,8
Нематеријална имовина	391.817	293.750	133,4
Некретнине, постројења и опрема	7.104.729	6.851.215	103,7
Биолошка средства	205.041	197.476	103,8
Дугорочни финансијски пласмани	1.094.112	1.051.372	104,1
Дугорочна потраживања	65.907	61.366	107,4
В. Одложена пореска средства	31.128	33.338	93,4
Г. Обртна имовина	6.050.509	5.609.755	107,9
Залихе	1.935.651	1.790.887	108,1
Потраживања по основу продаје	1.926.600	1.842.867	104,5
Краткорочни финансијски пласмани	472.716	481.511	98,2
Остала краткорочна потраживања	697.921	654.313	106,7
Готовински еквиваленти и готовина	1.017.620	840.177	121,1
Д. Укупна актива = Пословна имовина	14.964.804	14.119.674	106,0

⁵ Капитал умањен за губитак изнад висине капитала и уписан а неуплаћен капитал

Табела 6: Структура извора финансирања привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Капитал	7.244.187	6.841.984	105,9
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	2.685.097	2.646.446	101,5
Дугорочна резервисања	170.027	154.618	110,0
Дугорочне обавезе	2.515.071	2.491.828	100,9
В. Одложене пореске обавезе	191.066	192.293	99,4
Г. Краткорочне обавезе	6.314.310	6.030.252	104,7
Краткорочне финансијске обавезе	1.997.215	1.872.671	106,7
Обавезе из пословања	2.613.138	2.531.154	103,2
Друге краткорочне обавезе	1.703.956	1.626.427	104,8
Д. Губитак изнад висине капитала	1.469.856	1.591.300	92,4
Ђ. Укупна пасива	14.964.804	14.119.674	106,0

У укупном капиталу привредних друштава основни капитал износи 4.442.131 милион динара, нераспоређени добитак 3.131.293 милиона динара, затим ревалоризационе резерве 1.341.552 милиона динара, резерве 562.139 милиона динара и уписани а неуплаћени капитал 21.562 милиона динара. На нереализоване добитке по основу хартија од вредности односи се 11.902 милиона динара, а на нереализоване губитке 22.313 милиона динара, док су откупљене сопствене акције исказане у износу од 39.992 милиона динара. Капитал је умањен за губитак од 3.673.943 милиона динара.

Позајмљени капитал, као преовлађујући извор финансирања привредних друштава, готово је задржао прошлогодишњу структуру са аспекта рачуности. Његов највећи део чини краткорочно прибављени капитал, који и током 2018. године бележи интензивнији раст од дугорочног (4,7% наспрам 1,5%). Последице, краткорочне обавезе су достигле износ од 6.314.310 милиона динара, док је дугорочним резервисањима и обавезама финансирано 2.685.097 милиона динара средстава.

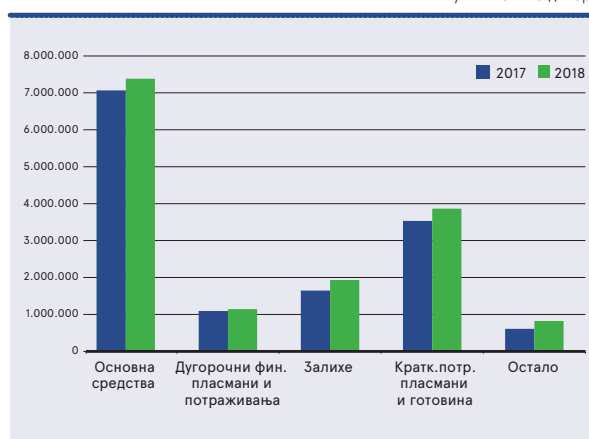
Кредитна активност је у 2018. години повећана, а **укупни кредити** пласирани привреди већи су за 3,4% на годишњем нивоу. При томе, краткорочни кредити су расли по стопи од 6,7%, док су дугорочни тек незнатно повећани (0,9%), тако да су привредна друштва приказала краткорочне финансијске обавезе у износу од 1.997.215 милиона динара и дугорочне обавезе од 2.515.071 милион динара.

Ипак, у делу краткорочног финансирања, као и претходних година, у највећем обиму су заступљене **обавезе из пословања**. Привредна друштва су, пролонгирањем рокова за измиривање својих обавеза, прибегла финансирању дела текућег пословања у износу од 2.613.138 милиона динара на терет добављача, а такав начин финансирања бележи раст од 3,2% у односу на претходну годину.

Привреда је на крају 2018. године кумулирала **укупан губитак** у висини од 3.673.943 милиона динара, што је за 1,5% мање у односу на претходну годину. У томе губитак изнад

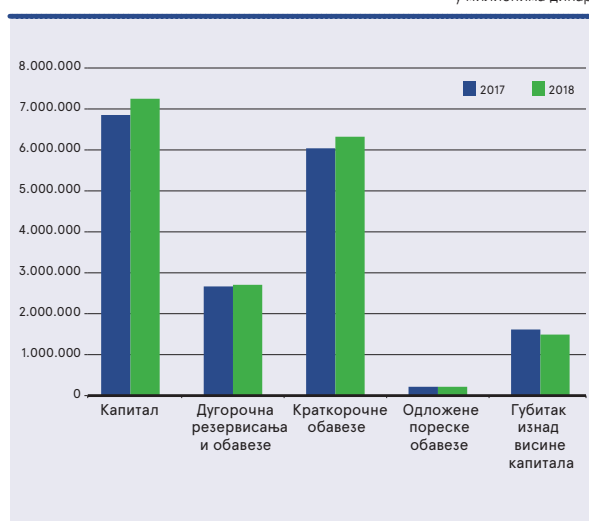
Графикон 5: Структура пословне имовине привредних друштава

у милионима динара

Графикон 6: Структура извора финансирања привредних друштава

у милионима динара

висине капитала чини 1.469.856 милиона динара и бележи знатно интензивнији годишњи пад (7,6%). Поменути кретања утицала су да стопа изгубљеног капитала привредних друштава, која је и даље прилично висока, опадне са 41,6% на 39,0%.

Са кумулираним губитком је пословало 43.590 привредних друштава, а од њих је 25.679 друштава код којих је губитак надмашио вредност капитала. При томе, број привредних друштава са укупним губитком је смањен за 473, док је број друштава са губитком изнад капитала био за 629 мањи у поређењу са претходном годином.

Поправљање укупног пословног амбијента током 2018. године одразило се и на извесно ублажавање финансијских

неравнотежа. Међутим, да начин финансирања укупног пословања још увек није било оптималан указује то што је привреди недостајало 423.739 милиона динара дугорочног капитала за финансирање сталне имовине, мада је тај **негативан нето обртни капитал** мањи за 26,9% од прошлогодишњег. Истовремено, привредна друштва су и залихе (1.935.651 милион динара) у потпуности финансирала краткорочно позајмљеним капиталом, тако да им је за стабилно пословање недостајало укупно 2.359.390 милиона динара дугорочних извора, што је готово на нивоу из претходне године. Још увек неадекватан начин финансирања показују и скромне вредности општег рачица ликвидности и рачица текуће ликвидности (0,93 односно 0,63), с тим да су оне тек мало повећане у односу на претходну годину (0,91 односно 0,61).

Табела 7: Укупни губици привредних друштава

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава
1. Губитак	3.673.943	43.590	3.730.889	44.063
2. Губитак изнад висине капитала	1.469.856	25.679	1.591.300	26.308

3. КОНЦЕНТРАЦИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

3.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ПРЕМА СЕКТОРИМА

Пословање српске привреде, као и у протеклом периоду, већим делом опредељивали су неразмњиви сектори⁶, тако да они у 2018. години у просеку учествују са 54,1% у укупним перформансама (у претходној години 53,5%).

Укупни финансијски параметри неразмњивих сектора прилично равномерно су распоређени посматрано према величини привредних друштава, тако да велика и микро друштва бележе скоро уједначено просечно учешће (30,7% и 27,3%), док је учешће малих и средњих друштава нешто ниже (23,8% и 18,1%). Међутим, код размњивих сектора преовлађујући утицај имају велики системи, који у просеку носе нешто мање од три петине укупних финансијских перформанси тих сектора.

Резултати пословања

Највећи део укупне пословне активности привреде годинама уназад одвија се у оквиру друштава која обављају неразмњиве делатности. Током 2018. године она су реализовала 58,4% или 6.579.483 милиона динара укупних прихода и 58,5% или 6.248.381 милион динара укупних расхода, а у односу на друштва из размњивих сектора

остварују бржи годишњи раст и укупних прихода и укупних расхода.

Истовремено, неразмњиви сектори бележе приличан раст позитивног резултата из пословних активности (35,2%), док је код размњивих сектора он смањен (10,1%), тако да су неразмњиви сектори са реализованих 350.807 милиона динара добитка повећали учешће у позитивном резултату привреде у поређењу са претходном годином (са 50,0% на 60,1%).

У делу финансирања и неразмњиви и размњиви сектори су, после прошлогодишњег добитка, исказали негативан резултат (27.644 милиона динара односно 24.742 милиона динара), што је највећим делом последица смањених позитивних курсних разлика.

Насупрот томе, вишегодишњи тренд исказивања негативних резултата из осталих активности је прекинут, с тим да неразмњиви сектори бележе добитак у значајно мањем износу од размњивих (9.055 милиона динара наспрам 59.952 милиона динара).

Наведена кретања допринела су успешнијем пословању и неразмњивих и размњивих сектора, при чему је знатно бржи раст профитабилности код неразмњивих сектора (52,2% наспрам 17,0%), који су остварили и већи

Табела 8: Структура прихода, расхода и резултата размњивих и неразмњивих сектора

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТАВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	Размњиви сектори			Неразмњиви сектори		
	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)
A. Укупни приходи	4.691.378	104,6	41,6	6.579.483	107,2	58,4
Б. Укупни расходи	4.423.873	104,0	41,5	6.248.381	105,7	58,5
Пословни приходи	4.394.626	104,8	40,9	6.345.717	108,8	59,1
Пословни расходи	4.161.864	105,8	41,0	5.994.910	107,6	59,0
I Пословни резултат	232.762	89,9	39,9	350.807	135,2	60,1
Финансијски приходи	59.267	44,4	45,3	71.606	44,6	54,7
Финансијски расходи	84.009	72,8	45,8	99.249	71,0	54,2
II Резултат из финансирања	-24.742	н/а	47,2	-27.644	н/а	52,8
Приходи из осталих активности	236.158	149,2	59,5	160.847	109,6	40,5
Расходи из осталих активности	176.206	88,9	53,7	151.792	76,8	46,3
III Резултат из осталих активности	59.952	н/а	86,9	9.055	н/а	13,1
IV Нето добитак посл. које се обуставља	1.328	193,7	50,3	1.313	91,6	49,7
V Нето губитак посл. које се обуставља	1.795	32,2	42,5	2.430	68,2	57,5
Нето добитак	350.095	107,1	46,9	395.794	122,3	53,1
Нето губитак	119.624	92,1	48,6	126.552	86,2	51,4
VI Нето резултат	230.472	117,0	46,1	269.242	152,2	53,9

⁶ Класификација сектора на размњиве и неразмњиве дата у оквиру фусноте на страни 5

Графикон 7: Укупни и пословни приходи према секторима

у милионима динара

позитиван нето резултат у износу од 269.242 милиона динара, па је и њихово учешће у добитку привреде у односу на претходну годину порасло (са 46,1% на 53,9%).

Када је реч о појединачним секторима, преко три пети-не укупне пословне активности привреде већ годинама обављају привредна друштва у секторима G-Трговина на велико и мало... и C-Прерађивачка индустрија, а она су у 2018. години реализовала **укупне приходе** од 3.755.133 милиона динара односно 3.066.758 милиона динара, веће за 5,1% односно 0,9% од прошлогодишњих. Истовремено, њихови **укупни расходи** износе 3.653.371 милион динара односно 2.932.003 милиона динара и порасли су за 4,9% односно 2,0%.

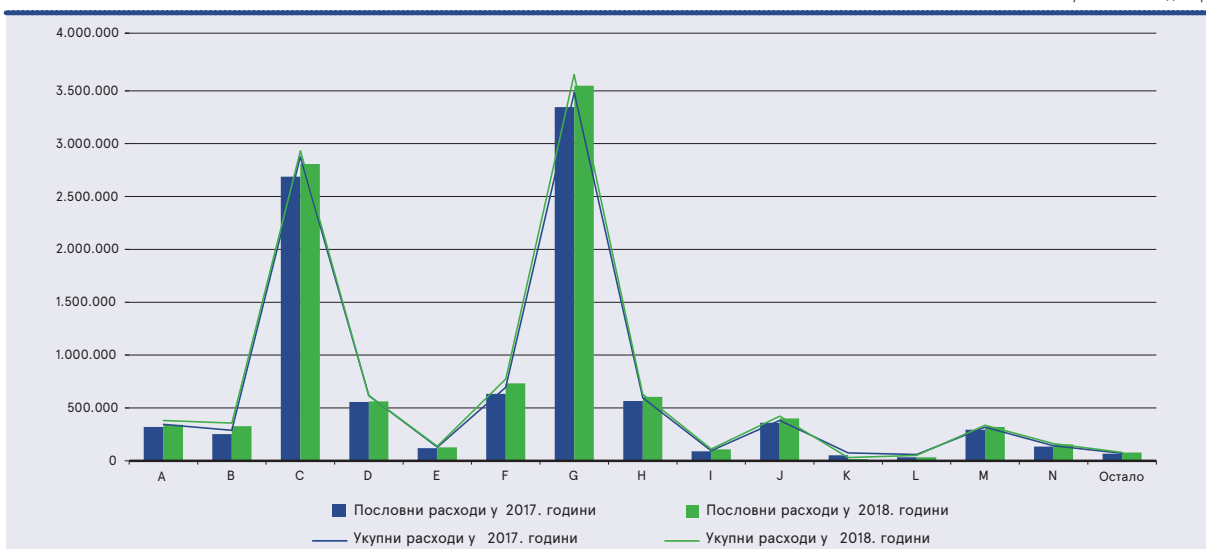
Обављањем примарне делатности готово сви сектори бележе позитиван резултат, с тим да је код већине сектора тај добитак увећан у односу на претходну годину. Највећи позитиван **резултат из пословних активности**, у износу од 166.390 милиона динара, остварила су привредна друштва из сектора C-Прерађивачка индустрија. Потом следе друштва из сектора G-Трговина на велико и мало..., чији добитак после благог раста (3,0%) износи 124.522 милиона динара, а висок износ позитивног резултата из посло-

вања од 81.717 милиона динара, који је при томе три пута повећан у односу на претходну годину, бележе и друштва из сектора H-Саобраћај и складиштење. С друге стране, са значајним пословним губитком, готово непромењеним, годину је завршио само сектор K-Финансијске делатности и делатност осигурања (1.936 милиона динара).

За разлику од претходне године када је већина сектора и из **активности финансирања** забележила добитак, у 2018. години код свих је погоршан резултат по том основу. При томе, сектор C-Прерађивачка индустрија носи скоро половину губитка из финансирања који је исказала цела привреда, а негативан резултат тог сектора је више него дуплиран у односу на претходну годину и износи 25.349 милиона динара. Високе губитке из финансирања, после прошлогодишњих позитивних резултата, исказала су и друштва из сектора L-Пословање некретнинама и F-Грађевинарство (9.511 милиона динара и 9.337 милиона динара). Добитке у подбилансу финансирања бележе само четири сектора, од којих су они највећи у секторима D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и K-Финансијске делатности и делатност осигурања (4.569 милиона динара и 3.955 милиона динара), иако су неколико пута нижи у односу на претходну годину.

Графикон 8: Укупни и пословни расходи према секторима

у милионима динара

Табела 9: Структура прихода, расхода и резултата према појединим разменљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	С-Прерађивачка индустрија		В-Рударство		D-Снабдевање ел. енергијом...		А - Пољопривреда, шум. и рибарство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
A. Укупни приходи	3.066.758	100,9	472.869	154,5	629.575	96,5	382.097	108,1
B. Укупни расходи	2.932.003	102,0	356.673	124,0	617.805	100,2	380.747	110,5
Пословни приходи	2.973.606	104,2	346.324	120,2	593.065	99,8	348.864	105,6
Пословни расходи	2.807.217	104,5	326.924	129,3	560.903	100,9	340.074	106,1
I Пословни резултат	166.390	99,0	19.400	54,7	32.162	83,8	8.790	88,1
Финансијски приходи	26.052	40,6	5.163	34,1	21.136	49,6	5.080	59,4
Финансијски расходи	51.401	68,0	8.528	56,0	16.567	112,2	5.887	74,9
II Резултат из финансирања	-25.349	222,4	-3.364	н/а	4.569	16,4	-807	н/а
Приходи из осталих активности	66.162	54,8	121.369	н/а	15.084	99,7	28.113	192,7
Расходи из осталих активности	71.906	66,5	21.184	108,4	40.300	87,5	34.640	214,9
III Резултат из осталих активности	-5.743	н/а	100.185	н/а	-25.215	81,5	-6.528	426,2
IV Нето добитак посл. које се обуставља	937	247,1	13	59,7	289	146,5	40	99,3
V Нето губитак посл. које се обуставља	1.479	29,0	37	19,2	36	92,5	145	89,4
Нето добитак	176.362	76,9	116.605	322,4	18.962	51,8	32.920	174,0
Нето губитак	64.363	74,6	7.190	27,8	11.561	284,5	33.947	285,4
VI Нето резултат	111.998	78,3	109.415	н/а	7.400	22,8	-1.027	н/а

Највећи укупан добитак из осталих активности исказао је сектор В-Рударство, а он износи 100.185 милиона динара и 1,5 пута је већи од тог позитивног резултата укупне привреде. Потом, са знатно мањим добитком следе сектори F-Грађевинарство и L-Пословање некретнинама, који после прошлогодишњег губитка, бележе позитиван резултат од 10.299 милиона динара односно 7.927 милиона динара. С друге стране, осам сектора је исказало негативан резултат од усклађивања вредности остале имовине и осталих активности, а са највећим износом тог губитка издвајају се сектори D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (25.215 милиона динара) и G-Трговина на велико и мало... (16.121 милион динара), с тим да су они значајно мањи у поређењу са претходном годином.

Током 2018. године профитабилно су пословали готово сви сектори, а већина њих истовремено бележи и раст позитивног нето резултата на годишњем нивоу.

Највећи позитиван нето резултат, трећу годину заредом, остварила су привредна друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, а он износи 111.998 милиона динара и за 21,7% је мањи у односу на претходну годину. Главни покретач те профитабилности је висок укупан пословни добитак, а на смањење позитивног нето резултата утицали су више него два пута увећан губитак у делу финансирања (услед значајног пада позитивних курсних разлика од 71,9%), као и губитак из осталих активности, након прошлогодишњег добитка по том основу.

Раст позитивног нето резултата домаће привреде значајно је подстакло сектор В-Рударство са 109.415 милиона динара добитка, који је вишеструко увећан у поређењу са претходном годином (10.287 милиона динара). Тај резултат остварен је захваљујући изузетно високом добитку из осталих активности (100.185 милиона динара), који је готово у целини исказало једно привредно друштво. Међутим, из обављања примарне делатности сектор бележи добитак (19.400 милиона динара) мањи за 45,3% од прошлогодишњег, што је и највећа стопа пада пословног добитка међу секторима у 2018. години, док је губитак из активности финансирања вишеструко увећан.

Међу кључним генераторима укупног добитка привреде годинама уназад је и сектор G-Трговина на велико и мало..., који је 2018. годину завршио са укупним добитком од 81.841 милионом динара, већим за 13,8% од прошлогодишњег. Профитабилно пословање сектора подстакнуто је првенствено континуирано високим позитивним пословним резултатима, док у делу финансирања и из осталих активности бележи негативне резултате.

Са великим позитивним нето резултатом од 67.876 милиона динара, већим чак за 383,2% од прошлогодишњег, пословао је сектор H-Саобраћај и складиштење. Израженом расту профитабилности допринео је три пута већи добитак из пословних активности, услед знатног повећања тог добитка једног привредног друштва (последича стране инвестиције), које носи преко три четвртине пословног резултата читавог сектора. Истовремено, позитивно је утицао и добитак из осталих активности, после

Табела 10: Структура прихода, расхода и резултата према појединим неразмјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	Г-Трговина на велико и мало ...		Н-Саобраћај и складиштење		Ј-Информисање и комуникације		Ф-Грађевинарство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
A. Укупни приходи	3.755.133	105,1	711.536	114,9	469.157	108,3	813.046	115,2
Б. Укупни расходи	3.653.371	104,9	630.686	105,8	421.121	110,1	774.488	111,6
Пословни приходи	3.673.467	106,0	686.028	115,9	448.817	111,0	769.905	118,1
Пословни расходи	3.548.945	106,1	604.310	107,0	399.897	111,4	732.011	115,6
I Пословни резултат	124.522	103,0	81.717	302,7	48.919	107,6	37.894	205,2
Финансијски приходи	21.124	46,3	6.256	45,9	8.277	44,4	10.058	42,5
Финансијски расходи	27.467	59,8	10.806	73,1	9.181	73,4	19.396	83,5
II Резултат из финансирања	-6.343	н/а	-4.550	393,1	-904	н/а	-9.337	н/а
Приходи из осталих активности	60.279	99,2	19.019	140,3	12.012	122,2	32.541	108,1
Расходи из осталих активности	76.399	85,3	15.149	94,7	11.817	108,9	22.242	61,2
III Резултат из осталих активности	-16.121	55,9	3.869	н/а	196	н/а	10.299	н/а
IV Нето добитак посл. које се обуставља	263	47,5	233	141,4	51	17,7	541	281,3
V Нето губитак посл. које се обуставља	560	70,7	420	111,6	226	130,9	838	80,9
Нето добитак	121.816	99,3	76.839	275,7	49.828	101,0	65.189	142,5
Нето губитак	39.975	78,7	8.963	88,3	8.125	144,9	35.554	86,3
VI Нето резултат	81.841	113,8	67.876	383,2	41.703	95,4	29.636	649,3

прошлогодишњег негативног резултата, док је губитак из финансирања скоро четири пута већи.

Међу секторима чије профитабилно пословање већ годинама значајно доприноси бољим резултатима укупне привреде је и сектор **Ј-Информисање и комуникације**, са позитивним резултатом у износу од 41.703 милиона динара, који је притом смањен у односу на претходну годину (4,6%), а готово у целини потиче од високог пословног добитка.

Вишеструки раст (6,5 пута) укупног добитка остварен је на нивоу сектора **Ф-Грађевинарство**, који бележи позитивно пословање у висини од 29.636 милиона динара, што је превасходно последица дуплираног укупног пословног добитка, као и високог позитивног резултата из осталих активности. Значајан раст профитабилности (46,1%), подстакнут бољим резултатом у сегменту пословних активности, карактерише и друштва из сектора **М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности**, која су годину завршила са позитивним нето резултатом од 23.200 милиона динара, услед увећања позитивног пословног резултата (26.224 милиона динара) за више од четвртине.

Највећи годишњи пад укупног добитка бележи сектор **Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација**, у коме је позитиван нето резултат умањен за више од три четвртине и износи 7.400 милиона динара. Томе је највише допринело смањење позитивних курсних разлика, због чега је из финансирања реализован скоро шест пута мањи добитак, као и смањење пословног добит-

ка, док је губитак из осталих активности исказан у високом износу, упркос паду у односу на претходну годину.

Са негативним нето резултатом у 2018. години пословао је само сектор **А-Пољопривреда, шумарство и рибарство**, чији губитак износи 1.027 милиона динара. Прелазак у негативну зону, након прошлогодишњег позитивног резултата (7.024 милиона динара), подстакло је преко четири пута увећан губитак из осталих активности (6.258 милиона динара), који је у највећем делу исказало једно привредно друштво. Истовремено, укупан пословни добитак (8.790 милиона динара) је мањи од прошлогодишњег, а из финансирања је исказан губитак (807 милиона динара) после добитка у претходној години (695 милиона динара).

Пословна имовина и извори финансирања

И у 2018. години са преко половине **пословне имовине и капитала** српске привреде (8.154.590 милиона динара односно 3.664.375 милиона динара) располагала су привредна друштва која су пословала у **неразмјенивим** секторима, а ти сектори бележе и бржи раст финансијских ресурса.

И неразмјениви и размјениви сектори су се у свом пословању претежно ослањали на **позајмљене изворе финансирања**, у којима примат имају краткорочно прибављена средства. При томе, привредна друштва из неразмјенивих сектора су користила позајмљене изворе привреде у већем обиму (5.364.038 милиона динара или 58,4%), а њихове укупне обавезе на годишњем нивоу су порасле (6,5%), за разлику од размјенивих сектора где су стагнирале. Истовремено, неразмјениви сектори су располагали са мањим

Табела 11: Структура пословне имовине разменљивих и неразменљивих сектора

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	Разменљиви сектори			Неразменљиви сектори		
	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)
А. Уписани а неуплаћени капитал	13.459	99,9	62,4	8.102	102,2	37,6
Б. Стална имовина	4.394.607	103,8	49,6	4.466.999	105,8	50,4
Нематеријална имовина	119.155	101,0	30,4	272.662	155,1	69,6
Некретнине, постројења и опрема	3.752.011	104,2	52,8	3.352.718	103,1	47,2
Биолошка средства	183.302	104,0	89,4	21.738	102,8	10,6
Дугорочни финансијски пласмани	324.062	100,2	29,6	770.050	105,8	70,4
Дугорочна потраживања	16.077	107,9	24,4	49.831	107,2	75,6
В. Одложена пореска средства	15.780	91,0	50,7	15.348	96,0	49,3
Г. Обртна имовина	2.386.369	104,4	39,4	3.664.140	110,2	60,6
Залихе	879.798	108,1	45,5	1.055.853	108,1	54,5
Потраживања по основу продаје	840.888	99,8	43,6	1.085.712	108,5	56,4
Краткорочни финансијски пласмани	134.773	91,4	28,5	337.942	101,2	71,5
Остала краткорочна потраживања	240.314	111,1	34,4	457.607	104,5	65,6
Готовински еквиваленти и готовина	290.595	109,6	28,6	727.026	126,4	71,4
Д. Укупна актива = Пословна имовина	6.810.214	104,0	45,5	8.154.590	107,7	54,5

износом сопственог капитала (2.782.450 милиона динара или 48,4%), који је тек нешто брже растао него код разменљивих сектора (10,1% према 9,9%).

Последично, структура извора финансирања неразменљивих сектора је неповољнија од разменљивих, што показује и рацио сопственог капитала тих сектора од 34,2%, који је нижи од рацио разменљивих сектора (43,7%), али и целе привреде (38,5%). Такође, степен укупне задужености

неразменљивих сектора је нешто смањен (са 1,99 на 1,93), с тим да је он знатно већи него у разменљивим секторима, код којих је пад задужености био израженији (са 1,42 на 1,29).

Привредна друштва из неразменљивих сектора су и даље у већој мери (52,5% или 1.928.560 милиона динара) кумулирала укупне губитке привреде, с тим да су они готово задржани на прошлогодишњем нивоу, док су губици друштава

Табела 12: Структура извора финансирања разменљивих и неразменљивих сектора

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	Разменљиви сектори			Неразменљиви сектори		
	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)
А. Капитал	3.579.812	104,6	49,4	3.664.375	107,2	50,6
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	1.126.498	104,5	42,0	1.558.599	99,4	58,0
Дугорочна резервисања	96.885	113,8	57,0	73.142	105,2	43,0
Дугорочне обавезе	1.029.613	103,7	40,9	1.485.457	99,1	59,1
В. Одложене пореске обавезе	142.838	98,3	74,8	48.228	102,7	25,2
Г. Краткорочне обавезе	2.557.099	98,0	40,5	3.757.211	109,8	59,5
Краткорочне финансијске обавезе	751.526	96,7	37,6	1.245.689	113,7	62,4
Обавезе из пословања	1.109.499	101,2	42,5	1.503.639	104,8	57,5
Друге краткорочне обавезе	696.074	94,7	40,9	1.007.882	113,0	59,1
Д. Губитак изнад висине капитала	596.033	84,3	40,6	873.823	98,8	59,4
Ђ. Укупна пасива	6.810.214	104,0	45,5	8.154.590	107,7	54,5

из разменљивих сектора смањени (2,6%). Услед тога је стопа изгубљеног капитала неразменљивих сектора од 40,9% још увек виша од те стопе на нивоу привреде (39,0%) и код разменљивих сектора (37,0%).

И неразменљиви и разменљиви сектори су имали проблеме у вези са неадекватним начином финансирања имовине, при чему су неразменљиви исказали мањи **део негативног нето обртног капитала** (125.950 милиона динара или 29,7%), и поред тога што је код разменљивих сектора годишње смањење тог капитала далеко интензивније (33,9% наспрам 2,2%).

Међутим, неразменљивим секторима је недостајао нешто већи износ дугорочног капитала за финансирање сталне имовине и залиха него разменљивим секторима (1.181.803 милиона према 1.177.587 милиона динара), а он је повећан за 6,9%, док је разменљивим секторима за одржавање постигнутог нивоа пословања недостајало мање (6,9%) дугорочних извора у односу на претходну годину.

Посматрано према појединачним секторима, као и током ранијег периода, са скоро петином укупних привредних капацитета располагала су друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, која су ангажовала 3.263.541 милион динара **пословне имовине** и 1.480.836 милиона динара **капитала**, што је за 3,9% односно 8,4% више у поређењу са претходном годином.

Велики део пословне имовине привреде сконцентрисан је и у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало... (2.524.898 милиона динара), Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.841.696 милиона динара) и Ф-Грађевинарство (1.694.449 милиона динара). Иако највећи број сектора бележи увећање пословне имовине, раст је био најинтензивнији (22,2%) у сектору Н-Саобраћај и складиштење, у коме је вредела 1.015.746 милиона динара, као и у сектору Ј-Информисање и комуникације (15,2%), где износи 682.547 милиона динара.

Истовремено, са највећим износом капитала од 1.080.178 милиона динара предњачи сектор Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, а он је тек назнатно смањен (0,9%). Потом следе сектори Г-Трговина на велико и мало... (1.007.972 милиона динара) и Ф-Грађевинарство (737.148 милиона динара), чији је капитал већи за 9,4% односно 3,2%, а затим сектор Н-Саобраћај

и складиштење (553.430 милиона динара), уз знатно бржи раст капитала (11,5%). Међутим, капитал је највише повећан (22,3%) у сектору В-Рударство и износи 339.873 милиона динара.

Као и претходних година, највећи број сектора је пословање претежно финансирао **задужевањем**, и то превасходно користећи краткорочне изворе.

Главни носилац укупних финансијских капацитета привреде, сектор **С-Прерађивачка индустрија** се најинтензивније задуживао, тако да носи и скоро четвртину укупних обавеза домаће привреде, у износу од 2.197.480 милиона динара, нешто мањем (1,8%) у односу на претходну годину. Иако је располагао и са највећим износом сопствених извора финансирања од 1.060.175 милиона динара, који су при томе увећани скоро за петину, тај сектор није успео да обезбеди адекватно финансирање. И поред тога што је ратио сопственог капитала нешто повећан (са 28,6% на 32,5%), и даље је прилично низак, па се сектор издваја према високом степену укупне задужености (2,07), који је знатно виши од просека привреде (1,60).

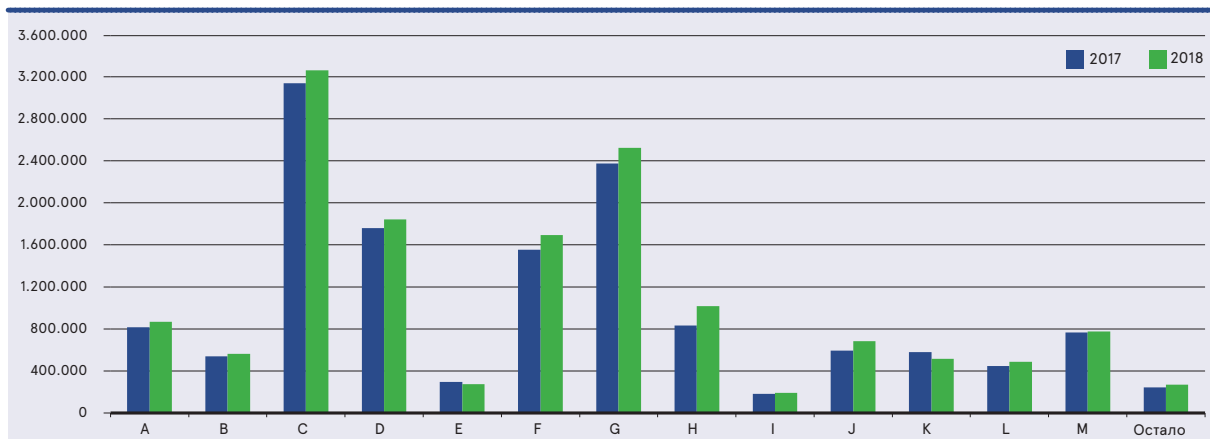
И сектор **Г-Трговина на велико и мало...** је велики део извора финансирања обезбедио задужевањем, а укупан дуг од 1.836.825 милиона динара је у односу на претходну годину увећан (3,1%). Мада је и тај сектор располагао са значајним сопственим изворима финансирања (684.911 милиона динара), који су прилично повећани (15,9%), из тих извора је финансирао свега 27,2% укупне имовине (24,9% у претходној години). Услед тога је и он пословао под теретом високе задужености, што показује и степен укупне задужености (2,68), који је један од највећих међу секторима.

Проблем задужености испољен је и код привредних друштава из сектора **Ф-Грађевинарство**, која су за пословање у знатно већем обиму (1.128.491 милион динара) користила позајмљене изворе финансирања, уз њихов годишњи раст од 12,2%. Истовремено, сопствени извори (565.013 милиона динара) су повећани само за 3,2%, тако да је иначе низак ратио сопственог капитала додатно ослабио на 33,4% (у претходној години 35,2%), те је степен укупне задужености прилично висок (2,00).

Сектор **Н-Саобраћај и складиштење**, уз највеће годишње увећање пословне имовине, бележи и најдинамичнији раст (31,3%) укупног дуга, који је достигао износ од 513.139 ми-

Графикон 9: **Пословна имовина према секторима**

у милионима динара

Табела 13: Структура пословне имовине према појединим разменљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	С-Прерађивачка индустрија		В-Рударство		D-Снабдевање ел. енергијом...		А - Пољопривреда, шумарство и рибарство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	5.887	107,1	19	98,7	6.799	99,4	591	62,3
Б. Стална имовина	1.625.133	102,5	400.176	105,3	1.550.932	105,5	614.408	107,7
Нематеријална имовина	78.650	97,2	18.747	103,8	16.267	118,3	3.611	105,9
Некретнине, постројења и опрема	1.411.921	103,0	339.298	109,4	1.409.013	104,9	395.260	110,9
Биолошка средства	4.426	113,4	1	80,0	513	101,8	177.372	103,8
Дугорочни финансијски пласмани	120.508	100,3	42.046	81,3	123.551	110,3	35.783	96,7
Дугорочна потраживања	9.629	93,4	85	102,1	1.587	156,7	2.382	101,2
В. Одложена пореска средства	10.186	91,4	2.668	98,3	217	142,6	1.638	72,3
Г. Обртна имовина	1.622.336	105,5	159.058	102,0	283.748	100,2	251.861	104,3
Залихе	636.675	106,5	67.275	147,8	54.757	103,2	104.978	102,3
Потраживања по основу продаје	566.180	101,7	43.638	72,6	116.640	98,4	84.580	109,1
Краткорочни финансијски пласмани	93.399	91,4	8.299	61,6	6.694	104,8	20.799	103,4
Остала краткорочна потраживања	140.694	106,4	10.226	106,1	57.873	134,7	23.946	98,6
Готовински еквиваленти и готовина	185.388	124,1	29.620	108,6	47.784	76,9	17.557	104,4
Д. Укупна актива = Пословна имовина	3.263.541	103,9	561.921	104,3	1.841.696	104,6	868.499	106,6

лиона динара. На другој страни, сопствени извори финансирања (501.394 милиона динара) су спорије расли (14,1%), њима је финансирано 49,4% пословне имовине, па је степен укупне задужености благо повећан (са 0,89 на 1,02).

Иако су у сектору **Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација** укупне обавезе исказане у прилично високом износу од 848.249 милиона динара, већем за 9,7% од прошлогодишњег, снажни финансијски

ресурси тог сектора подржани су и веома високим сопственим изворима финансирања (986.649 милиона динара). Последице, пословање је већим делом финансирано из сопствених извора (53,8%), а упркос томе што је степен задужености благо повећан (са 0,79 на 0,86), то је један од најмање задужених сектора.

Међу секторима којима висока задуженост није оптерећивала пословање су и сектор Е-Снабдевање водом, упра-

Табела 14: Структура извора финансирања према појединим разменљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	С-Прерађивачка индустрија		В-Рударство		D-Снабдевање ел. енергијом...		А - Пољопривреда, шумарство и рибарство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Капитал	1.480.836	108,4	339.873	122,3	1.080.178	99,1	518.931	102,1
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	567.630	100,5	139.294	73,6	263.961	125,2	135.861	142,8
Дугорочна резервисања	39.219	84,3	27.421	248,0	22.339	124,0	4.895	72,5
Дугорочне обавезе	528.411	101,9	111.873	62,8	241.621	125,3	130.967	148,2
В. Одложене пореске обавезе	19.137	92,7	1.835	455,9	108.746	99,7	9.417	108,5
Г. Краткорочне обавезе	1.610.713	97,4	121.026	75,6	475.542	104,8	252.019	101,5
Краткорочне финансијске обавезе	445.075	94,9	17.424	53,1	194.954	108,4	81.542	98,2
Обавезе из пословања	747.783	100,5	66.882	87,2	148.359	109,1	125.934	104,9
Друге краткорочне обавезе	417.855	95,0	36.720	72,5	132.229	96,0	44.543	98,4
Д. Губитак изнад висине капитала	414.774	89,2	40.107	45,2	86.730	84,5	47.729	105,1
Ђ. Укупна пасива	3.263.541	103,9	561.921	104,3	1.841.696	104,6	868.499	106,6

Табела 15: Структура пословне имовине према појединим неразмјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	Г-Трговина на велико и мало ...		Н-Саобраћај и складиштење		Ј-Информисање и комуникације		Ф-Грађевинарство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	3.162	122,8	1.212	97,9	124	101,8	945	139,0
Б. Стална имовина	867.236	105,7	710.132	114,3	443.530	111,6	1.021.092	104,1
Нематеријална имовина	38.434	120,0	88.524	н/а	111.087	107,8	9.817	91,8
Некретнине, постројења и опрема	648.419	106,3	600.265	101,1	199.551	105,7	929.284	104,3
Биолошка средства	2.508	99,2	555	622,9	10	46,9	352	166,5
Дугорочни финансијски пласмани	162.645	101,3	17.595	103,1	130.868	125,4	64.305	99,8
Дугорочна потраживања	15.230	99,9	3.193	84,3	2.013	147,6	17.334	120,9
В. Одложена пореска средства	3.986	93,4	998	99,7	6.621	101,3	891	96,6
Г. Обртна имовина	1.650.514	106,6	303.403	145,8	232.272	123,4	671.522	117,3
Залихе	642.157	104,3	37.364	148,8	28.500	124,2	246.530	114,9
Потраживања по основу продаје	585.806	106,2	94.214	108,0	87.640	111,7	166.350	110,9
Краткорочни финансијски пласмани	82.577	98,7	29.547	117,3	22.154	130,9	62.807	123,9
Остала краткорочна потраживања	142.470	108,8	34.136	114,3	49.521	133,5	107.479	107,4
Готовински еквиваленти и готовина	197.504	118,5	108.142	265,4	44.457	135,3	88.355	154,8
Д. Укупна актива = Пословна имовина	2.524.898	106,3	1.015.746	122,2	682.547	115,2	1.694.449	109,0

вљање отпадним водама, контролisaње процеса, А-Пољопривреда, шумарство и рибарство и В-Рударство, што показују и повољне вредности степена укупне задужености (0,79; 0,84 и 0,87 респективно). Насупрот њима, проблем задужености је посебно изражен у секторима Л-Пословање некретнинама и Н-Административне и помоћне услужне делатности, у којима је степен укупне задужености веома висок (2,91 односно 2,34).

Више од четвртине **укупног губитка** привреде, у износу од 1.012.680 милиона динара, исказала су привредна друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, и поред тога што бележе највећи пад губитка на годишњем нивоу (7,8%). Са знатно мањим губитком од 571.869 милиона динара, следи сектор Г-Трговина на велико и мало..., а он је такође нижи од прошлогодишњег (5,4%). И у сектору Ф-Грађевинарство евидентиран је висок износ губитка (372.813 милиона динара), с тим да је повећан за 7,9%, док је знатно интензив-

Табела 16: Структура извора финансирања према појединим неразмјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	Г-Трговина на велико и мало ...		Н-Саобраћај и складиштење		Ј-Информисање и комуникације		Ф-Грађевинарство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Капитал	1.007.972	109,4	553.430	111,5	310.099	108,2	737.148	103,2
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	312.960	104,6	160.129	150,7	149.275	73,9	325.885	116,2
Дугорочна резервисања	12.931	107,3	10.637	110,7	4.576	99,5	23.467	87,5
Дугорочне обавезе	300.028	104,5	149.492	154,6	144.699	73,3	302.418	119,2
В. Одложене пореске обавезе	4.722	103,8	17.800	99,8	1.546	98,6	8.372	101,2
Г. Краткорочне обавезе	1.519.143	102,8	335.210	125,7	304.237	162,9	794.234	110,7
Краткорочне финансијске обавезе	407.229	98,9	72.894	118,4	142.014	281,5	272.107	112,4
Обавезе из пословања	844.184	103,0	122.405	124,1	80.826	121,3	268.703	106,5
Друге краткорочне обавезе	267.730	108,5	139.911	131,5	81.397	116,9	253.424	113,6
Д. Губитак изнад висине капитала	319.899	97,7	50.823	91,5	82.610	97,8	171.190	103,3
Ђ. Укупна пасива	2.524.898	106,3	1.015.746	122,2	682.547	115,2	1.694.449	109,0

нији раст губитака од 13,5% и 19,4% забележен у секторима В-Рударство (194.656 милиона динара) и А-Пољопривреда, шумарство и рибарство (145.872 милиона динара).

Услед високих губитака сектори С-Прерађивачка индустрија и Г-Трговина на велико и мало... су међу секторима са највећом стопом изгубљеног капитала (48,9% и 45,5%), с тим да је она знатно већа код привредних друштава у сектору Л-Пословање некретнинама (58,8%).

Већина сектора није успела да обезбеди адекватно рочно финансирање имовине, тако да су пословали са **негативним нето обртним капиталом**, што указује да су и даље присутни проблеми неликвидности, мада су они углавном ублажени у односу на претходну годину.

Финансијским неравнотежама на нивоу целе привреде највише су допринела привредна друштва из сектора **Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација**, која бележе највећи износ негативног нето обртног капитала од 300.323 милиона динара, а већи за 7,5% у поређењу са претходном годином. При томе, за финансирање сталне имовине и залиха недостајало им је укупно 355.079 милиона динара дугорочног капитала, што је за 6,8% више од прошлогодишњег.

Висок негативан нето обртни капитал значајно је отежавао и пословање привредних друштава у сектору **Ф-Грађевинарство** (130.193 милиона динара), с тим да је он ипак смањен (14,6%) на годишњем нивоу. Иначе велики износ дугорочног капитала који је тим друштвима недостајао за стабилно пословање је додатно повећан (2,7%) и у нивоу је од 376.723 милиона динара.

Привредна друштва у сектору **Л-Пословање некретнинама**, се такође издвајају према високом негативном нето обртном капиталу од 93.117 милиона динара, који бележи и значајан раст (31,6%) у односу на претходну годину, док су друштва из сектора **Ј-Информисање и комуникације**, за разлику од претходне године, исказала 66.890 динара негативног нето обртног капитала.

С друге стране, сектор **К-Финансијске делатности** и делатност осигурања је пословао са највише **позитивног нето обртног капитала** у висини од 161.327 милиона динара, мада је он мањи од прошлогодишњег (6,4%). Али, за укупно оптимално пословање недостајало је 151.659 милиона динара дугорочног капитала, што је смањење од 7,0%.

И у сектору **Г-Трговина на велико и мало...** је исказан велики износ позитивног нето обртног капитала од 130.635 милиона динара, а он је и прилично увећан (86,4%). Истовремено, у сектору **С-Прерађивачка индустрија**, који претходне године није имао довољно дугорочног капитала за финансирање сталне имовине, тај позитиван капитал износи 2.672 милиона динара. Међутим, за очување ликвидности и оптимално финансирање привредним друштвима из тих сектора, услед велике вредности залиха, **недостајало је највише дугорочног капитала**, у висини од 511.522 милиона динара односно 634.002 милиона динара, што је ипак за 6,2% односно 12,2% мање у односу на претходну годину.

Позитиван нето обртни капитал од 38.865 милиона динара, после прошлогодишњег негативног, бележе и привредна друштва из сектора **В-Рударство**, а њима су за адекватно рочно финансирање пословних активности недостајали дугорочни извори у износу од 28.410 милиона динара, који је мањи за 40,0%.

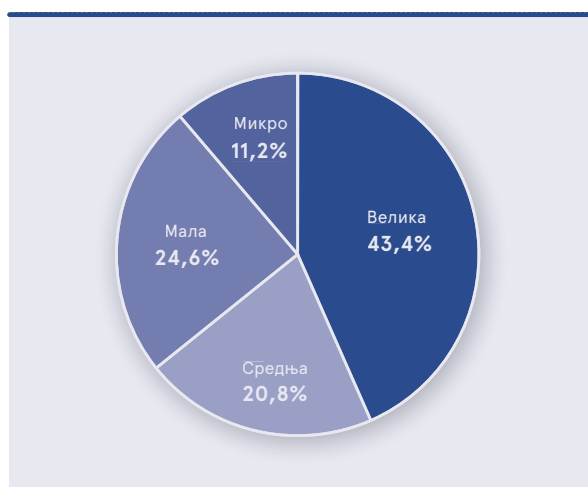
3.2 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ⁷

Пословање сегмената привреде према величини привредних друштава определило је и током 2018. године укупне финансијске токове српске привреде. Тако, иако најмањобројнији (361), велики системи носе више од половине финансијске снаге целе привреде, али и укупног добитка, чиме су највише допринели расту њене профитабилности. Истовремено, знатан утицај на укупне економске параметре бележе мала привредна друштва, послујући као финансијски најстабилнији део привреде и остваривши скоро четвртину позитивног резултата. Микро привредна друштва, која су најбројнија (91.884) и сегмент који устаљено послује уз неадекватну финансијску структуру, успела су да, након неколико година пословања са негативним резултатима, пређу у профитабилну зону.

Резултати пословања

Као и претходних година, у укупно реализованим **пословним активностима**, предњаче **велики системи** са укупним приходима у износу од 4.890.177 милиона динара и укупним расходима од 4.581.571 милион динара, који чине 43,4% односно 42,9% тих прихода и расхода свих привредних друштава. Истовремено, они бележе и највећи годишњи раст прихода и расхода (9,7% односно 8,9%). Пословање великих друштава претежно се обављало у разменљивим секторима, при чему је највећи обим активности код друштава у сектору С-Прерађивачка индустрија, која су реализовала 32,8% укупних прихода и 33,3% укупних расхода

Графикон 10: Укупни приходи привредних друштава према величини

⁷ Види фусноту 4

Графикон 11: Учешће великих привредних друштава у перформансама привреде

и у сектору G-Трговина на велико и мало... са остварених 27,4% укупних прихода и 28,7% укупних расхода свих великих привредних друштава.

Значајан утицај на укупну пословну активност имала су и **мала привредна друштва**, будући да су остварила готово четвртину и **укупних прихода** и **укупних расхода** целе привреде, у износу од 2.767.146 милиона динара односно 2.624.243 милиона динара, што је за 3,7% и 3,5% више у односу на претходну годину. Мала привредна друштва су, за разлику од великих, пословала углавном у неразмјенивим секторима, а најактивнија су била друштва у сектору

G-Трговина на велико и мало..., која су реализовала по две петине укупних прихода и укупних расхода свих малих привредних друштава.

Велика привредна друштва су имала одређујући утицај и на укупан **позитиван пословни резултат**, остваривши 46,6% тог резултата домаће привреде односно 271.654 милиона динара, који је на годишњем нивоу повећан за 12,5%. Претежни део резултата свих великих привредних друштава односи се на друштва која су пословала у сектору С-Прерађивачка индустрија (90.084 милиона динара), као и у сектору Н-Саобраћај и складиштење (65.700 милиона динара), у коме је тај добитак увећан преко шест пута у односу на претходну годину.

Истовремено, знатан допринос дала су и **мала привредна друштва**, која су учествовала са 27,0% у укупном **добитку** привреде **из пословних активности**, односно са 157.606 милиона динара. Позитиван резултат из тих активности већи је за 7,4% у поређењу са претходном годином, а највеће учешће забележила су друштва из сектора G-Трговина на велико и мало... (51.766 милиона динара) и сектора С-Прерађивачка индустрија (31.549 милиона динара), исказавши заједно преко половине тог резултата свих малих друштава.

Највећи раст (22,6%) **позитивног резултата из пословних активности** остварила су **средња привредна друштва**, а притом он је исказан у високом износу од 128.373 милиона динара. Укупан добитак из пословних активности је знатно мањи (25.936 милиона динара) код **микро привредних друштава**.

Табела 17: Структура прихода, расхода и резултата према величини привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ							
	Велика	Инд.	Средња	Инд.	Мала	Инд.	Микро	Инд.
A. Укупни приходи	4.890.177	109,7	2.347.795	106,9	2.767.146	103,7	1.265.743	96,9
Б. Укупни расходи	4.581.571	108,9	2.216.802	105,7	2.624.243	103,5	1.249.639	94,1
Пословни приходи	4.611.996	110,2	2.260.565	107,9	2.681.876	105,5	1.185.907	98,4
Пословни расходи	4.340.342	110,1	2.132.192	107,2	2.524.270	105,4	1.159.971	98,3
I Пословни резултат	271.654	112,5	128.373	122,6	157.606	107,4	25.936	101,2
Финансијски приходи	64.971	44,3	26.620	48,7	18.490	35,8	20.791	51,0
Финансијски расходи	82.821	75,0	39.405	79,8	34.522	64,6	26.509	63,3
II Резултат из финансирања	-17.850	н/а	-12.785	н/а	-16.032	868,8	-5.717	508,7
Приходи из осталих активности	212.377	169,6	60.311	129,9	66.457	89,5	57.860	97,9
Расходи из осталих активности	157.233	103,7	44.222	77,5	64.599	77,5	61.943	59,8
III Резултат из осталих активности	55.143	н/а	16.089	н/а	1.858	н/а	-4.083	9,2
IV Нето добитак посл. које се обуставља	834	120,0	299	88,4	323	45,0	1.185	321,4
V Нето губитак посл. које се обуставља	1.175	101,2	983	80,3	851	20,7	1.216	45,9
Нето добитак	356.181	119,4	138.200	117,4	161.736	103,1	89.773	115,6
Нето губитак	87.803	110,4	27.417	73,5	43.192	88,8	87.764	78,9
VI Нето резултат	268.378	122,6	110.783	137,8	118.545	109,5	2.008	н/а

Негативан резултат по основу финансирања, након прошлогодишњег позитивног, као и на нивоу целе привреде, бележе и **велика привредна друштва**. Наиме, губитак из финансирања у висини од 17.850 милиона динара (у 2017. години добитак од 36.250 милиона динара), последица је више него преполовљених финансијских прихода, првенствено услед значајног смањења (73,5%) позитивних курсних разлика у односу на претходну годину. Наведени негативан резултат чини нешто више од трећине тог резултата исказаног на нивоу привреде.

Исти тренд присутан је и код **средњих привредних друштава**, која су у **делу финансирања** исказала **негативан резултат** у износу од 12.785 милиона динара, за разлику од претходне године када је остварен финансијски добитак од 5.319 милиона динара. Губитак из финансирања средњих друштава готово је у висини четвртине тог губитка целе привреде.

Међутим, **мала и микро привредна друштва**, не само да су задржала прошлогодишње **негативне резултате из финансирања**, већ су их вишеструко повећала. Тако је финансијски губитак малих друштава са 1.845 милиона динара у претходној години, увећан на 16.032 милиона динара, док је код микро привредних друштава, губитак порастао са 1.124 милиона динара на 5.717 милиона динара.

С друге стране, профитабилном пословању великих привредних система допринео је и позитиван **резултат остварен по основу усклађивања вредности остале имовине и осталих активности**, у износу од 55.143 милиона динара, наспрот прошлогодишњем негативном резултату од 26.438 милиона динара. Исти тренд присутан је и код средњих друштава (добитак од 16.089 милиона динара наспрам губитку у претходној години од 10.662 милиона динара), као и код малих привредних друштава (добитак од 1.858 милиона динара у односу на прошлогодишњи губитак од 9.090 милиона динара). За разлику од њих, микро друштва су, као и претходне године, исказала негативан резултат из осталих активности, с тим да је тај резултат значајно смањен, са 44.477 милиона динара на 4.083 милиона динара, што је допринело исказивању укупног позитивног нето резултата тих друштава.

Основни генератор укупног добитка домаће привреде је профитабилно пословање **великих привредних друштава**, будући да су остварила више од половине **укупног позитивног нето резултата** на нивоу привреде, односно 268.378 милиона динара, који је за 22,6% већи од прошлогодишњег. Највећи део тог добитка реализовала су друштва из сектора В-Рударство, чији је позитиван резултат у износу од 111.316 милиона динара повећан 12 пута у односу на претходну годину (последица преузимања великог привредног система од стране иностраног стратешког партнера). При томе, у позитивном резултату значајно учествују друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија са 65.441 милионом динара и из сектора Н-Саобраћај и складиштење, са добитком већим скоро десет пута у односу на прошлогодишњи, у износу од 54.757 милиона динара. Истовремено, треба истаћи да су 293 велика друштва, од укупно 361 друштва, пословала са добитком.

Позитиван нето резултат малих привредних друштава од 118.545 милиона динара, чини скоро четвртину укупног при-

вредног добитка, а његов највећи део реализовала су привредна друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало (37.663 милиона динара) и сектора С-Прерађивачка индустрија (22.497 милиона динара). Од укупног броја малих друштава, чак 89,2% привредних друштава је пословало позитивно.

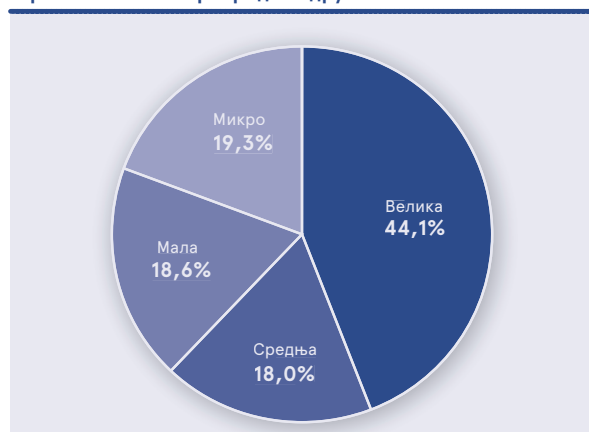
Већи раст профитабилности (37,8%) од раста забележеног на нивоу целе привреде (33,7%) остварила су само **средња привредна друштва**, чији **позитиван нето резултат** износи 110.783 милиона динара. Исказаном добитку углавном је допринело пословање друштава из сектора С-Прерађивачка индустрија (30.722 милиона динара) и Г-Трговина на велико и мало (25.998 милиона динара). Са нето добитком је пословало 1.211 друштва односно 87,1%, што је за сто друштава више у односу на претходну годину.

Након неколико година непрофитабилног пословања, **микро привредна друштва** су успела да у 2018. години пређу у зону **позитивних резултата**, остваривши добитак у висини од 2.008 милиона динара (у претходној години негативан резултат од 33.581 милион динара). Оваквој промени допринело је профитабилно пословање привредних друштава из сектора Л-Пословање некретнинама, која су после прошлогодишња 962 милиона негативног резултата реализовала добитак од 3.139 милиона динара, као и друштва из сектора Ф-Грађевинарство, која су након исказаних губитака од 4.165 милиона динара забележила добитак од 1.465 милиона динара. Истовремено, друштва из сектора М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности су значајно повећала (девет пута) позитиван резултат, остваривши добитак од 8.201 милион динара. С друге стране, наведеним позитивним токовима допринело је и значајно смањење прошлогодишњег негативног резултата код друштава из сектора К-Финансијске делатности и делатности осигурања (са 5.152 милиона динара на 693 милиона динара), затим Г-Трговина на велико и мало (са 9.113 милиона динара на 2.327 милиона динара), као и С-Прерађивачка индустрија (са 15.494 милиона динара на 6.661 милион динара). Посматрано на појединачном нивоу, више од половине микро друштава пословало је позитивно, затим са губитком њих 28,2%, док је 17,5% друштава пословну годину завршило без исказаног нето резултата.

Пословна имовина и извори финансирања

Подаци да **пословна имовина и капитал великих друштава** у износу од 6.597.204 милиона динара односно 3.771.944

Графикон 12: **Пословна имовина према величини привредних друштава**

Табела 18: Структура пословне имовине према величини привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ							
	Велика	Инд.	Средња	Инд.	Мала	Инд.	Микро	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	131	187,5	1.755	108,2	4.157	98,6	15.519	100,2
Б. Стална имовина	4.659.030	102,1	1.523.807	113,0	1.344.236	102,8	1.334.533	108,1
Нематеријална имовина	204.519	105,1	120.106	313,9	27.485	139,7	39.707	96,3
Некретнине, постројења и опрема	3.879.485	101,8	1.186.874	106,3	1.081.699	102,6	956.670	110,3
Биолошка средства	154.637	99,5	30.255	110,0	9.836	108,3	10.313	187,7
Дугорочни финансијски пласмани	410.066	104,4	158.570	105,6	216.541	105,7	308.935	101,8
Дугорочна потраживања	10.323	103,0	28.002	173,3	8.676	46,4	18.907	114,7
В. Одложена пореска средства	17.119	93,6	6.147	89,0	5.523	86,2	2.340	135,6
Г. Обртна имовина	1.920.924	109,6	1.163.302	109,9	1.432.566	108,6	1.533.717	103,6
Залихе	629.232	114,0	392.953	106,7	501.576	105,3	411.891	104,4
Потраживања по основу продаје	640.591	100,0	383.941	110,6	512.825	109,4	389.243	100,7
Краткорочни финансијски пласмани	96.802	82,9	106.997	105,9	97.205	101,9	171.712	102,0
Остала краткорочна потраживања	216.406	107,6	132.141	112,5	128.341	109,8	221.033	101,0
Готовински еквиваленти и готовина	337.893	139,4	147.270	118,8	192.619	118,7	339.839	109,0
Д. Укупна актива = Пословна имовина	6.597.204	104,1	2.695.011	111,6	2.786.480	105,7	2.886.109	105,7

милиона динара, чине 44,1% односно 52,1% тих капацитета свих друштава, показују да та друштва имају опредељујући утицај на домаћу привреду. Највећи део тих потенцијала, као и претходне године, ангажован је код друштава која су пословала у сектору D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.638.156 милиона динара пословне имовине и 1.031.012 милиона динара капитала).

Дугогодишњу карактеристику домаће привреде, која се огледа у **недостатку сопствених извора** за финансирање пословања и високој зависности од позајмљених извора, илуструје и сегментација привреде према величини друштава. Наиме, нестабилна финансијска структура посебно је испољена у пословању **микро привредних друштава**, која су свега 6,5% укупне имовине финансирала из сопствених извора, што је знатно испод нивоа привреде (38,5%). Последице, веома неповољан степен укупне задужености тих друштава од 14,34 је знатно изнад тог степена на нивоу укупне привреде од 1,60. Са приличним нивоом задужености пословала су и средња и мала друштва, код којих је степен укупне задужености 1,73 односно 1,52. На другој страни, **велика привредна друштва** су из сопствених средстава финансирала 52,7% укупне имовине, што је више од просека привреде, па су ова друштва забележила и **најнижи степен задужености** (0,90), који је притом нижи од прошлогодишњег (1,01).

Губици микро и великих привредних друштава највише оптерећују српску привреду, будући да се на њих заједно односи више од три четвртине њених укупних губитака. При томе, **губици микро привредних друштава** у износу од 1.428.987 милиона динара, чине 38,9% привредних губитака, остали су на прошлогодишњем нивоу, а истовремено су већи од губитака великих друштава.

Више од половине губитака микро друштава исказала су она која су пословала у сектору С–Прерађивачка индустрија (432.424 милиона динара) и сектору G–Трговина на велико и мало... (365.591 милион динара). На микро друштва из наведена два сектора, односи се преко три петине губитака изнад висине капитала (534.691 милион динара) свих микро привредних друштава. Истовремено, губици изнад висине капитала свих микро друштава у износу од 877.436 милиона динара, учествују са 59,7% у тим губицима на нивоу привреде и већи су скоро три пута од губитака великих друштава.

Велика привредна друштва исказала су 36,8% **укупних губитака** привреде, односно 1.352.219 милиона динара, од чега 297.832 милиона динара чине губици изнад висине капитала, који су нижи у односу на прошлогодишње за 27,9%. Преко половине укупних губитака великих система односи се на друштва која су пословала у секторима С–Прерађивачка индустрија (388.172 милиона динара) и D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (322.870 милиона динара). Такође, та друштва заједно су исказала половину губитака изнад висине капитала свих великих друштава односно 151.255 милиона динара. Иначе, највеће смањење губитка изнад висине капитала забележила су друштва у сектору В–Рударство, и то са 80.411 милиона динара на 31.571 милион динара, док су друштва у сектору F–Грађевинарство исказала највећи раст тог губитка, са 2.726 милиона динара на 15.191 милион динара.

Високи износи кумулираних губитака микро привредних друштава, условили су и високу **стопу изгубљеног капитала** од 88,4%, која је знатно изнад стопе целокупне привреде (39,0%), као и од свих привредних друштава

Табела 19: Структура извора финансирања према величини привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ							
	Велика	Инд.	Средња	Инд.	Мала	Инд.	Микро	Инд.
А. Капитал	3.771.944	105,8	1.142.309	109,4	1.249.821	106,8	1.080.113	101,6
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	905.559	85,2	600.853	114,2	498.121	106,7	680.564	115,1
Дугорочна резервисања	97.107	130,5	26.806	82,9	20.657	96,4	25.457	96,2
Дугорочне обавезе	808.452	81,8	574.047	116,3	477.465	107,2	655.108	116,0
В. Одложене пореске обавезе	155.517	99,2	19.650	106,0	12.546	101,8	3.353	71,4
Г. Краткорочне обавезе	2.062.016	105,0	1.085.207	112,0	1.167.572	101,8	1.999.515	102,5
Краткорочне финансијске обавезе	677.238	111,2	353.632	115,0	316.796	96,4	649.549	103,5
Обавезе из пословања	783.395	101,1	420.210	109,4	577.989	106,2	831.544	100,5
Остале краткорочне обавезе	601.383	103,6	311.365	112,4	272.787	99,8	518.421	104,7
Д. Губитак изнад висине капитала	297.832	72,1	153.008	107,5	141.579	89,4	877.436	100,0
Ђ. Укупна пасива	6.597.204	104,1	2.695.011	111,6	2.786.480	105,7	2.886.109	105,7

посматрано према величини. Наиме, средња и мала привредна друштва бележе стопу од 29,3% и 30,5%, с тим да је она најнижа код великих друштава (28,0%) и смањена је у односу на претходну годину (31,2%).

На нивоу свих привредних друштава, са аспекта величине, приметно је благо побољшање **финансијског положаја** у односу на претходну годину, иако су и даље присутни проблеми везани за неадекватан начин финансирања имовине. Тако су велика друштва смањила обим негативног нето обртног капитала за петину, док су мала друштва повећала износ позитивног нето обртног капитала за више од половине.

Нарушени дугорочни финансијски биланс посебно је изражен код **микро** привредних друштава, будући да краткорочним изворима финансирају сталну имовину, што потврђује износ **негативног нето обртног капитала** од 466.811 милиона динара, који је незнатно мањи у односу на претходну годину. При томе, микро друштвима је за одржавање постигнутог нивоа пословања недостајало 878.702 милиона динара дугорочног капитала. Највеће износе негативног нето обртног капитала исказала су друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија (245.521 милион динара) и сектора Г-Трговина на велико и мало... (139.523 милиона динара), који су нешто нижи у поређењу са претходном годином. Треба напоменути да су микро друштва у оквиру само два сектора пословала са позитивним нето обртним капиталом, при чему је значајнији износ тог капитала од 150.201 милион динара забележен у оквиру сектора К-Финансијске делатности и делатност осигурања.

Недостатак квалитетних извора финансирања присутан је и у пословању **великих** система, што указује **негативан нето обртни капитал**, који је мањи за петину и износи 279.491 милион динара. Такође, великим привредним друштвима је недостајало 908.723 милиона динара дугорочног капитала за оптимално обављање послов-

не активности. Највећи негативан нето обртни капитал исказан је код друштава из сектора Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (274.655 милиона динара) и сектора Ф-Грађевинарство (101.331 милион динара). Истовремено, друштва из сектора Ј-Информисање и комуникације драстично су повећала негативан нето обртни капитал, са 3.912 милиона динара на 75.254 милиона динара, али су зато друштва у оквиру сектора Е-Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса, тај капитал знатно смањила, са 3.698 милиона динара на 602 милиона динара. Насупрот њима, са позитивним нето обртним капиталом пословала су друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија и Г-Трговина на велико и мало... у износу 89.001 милион динара односно 82.979 милиона динара, увећаним 2,8 односно за 3,1 пута. Такође, вишеструко повећање позитивног нето обртног капитала (162,7 пута) забележила су велика друштва из сектора В-Рударство, са 234 милиона динара на 38.132 милиона динара, што је углавном последица већ поменути стране инвестиције у један велики привредни систем.

Сегмент привреде који већ годинама послује са стабилнијом финансијском структуром, покривајући у целини сталну имовину дугорочним капиталом, чине **мала привредна друштва**, која су у односу на претходну годину појачала финансијску равнотежу, будући да је њихов **позитиван нето обртни капитал**, у износу од 257.971 милион динара, повећан за 54,4%. Томе су највише допринела друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало... са износом од 130.924 милиона динара и сектора С-Прерађивачка индустрија, чији је нето обртни капитал већи за више од две трећине у односу на прошлогодишњи и износи 65.081 милион динара. Ипак, у неколико сектора мала друштва су пословала са негативним нето обртним капиталом, при чему је највећи износ тог капитала забележен у сектору Л-Пословање некретнинама у висини од 9.207 милиона динара, али је он мањи шест пута у поређењу са претходном годи-

ном. Истовремено, малим привредним друштвима је за финансирање залиха недостајало 243.605 милиона динара дугорочних извора.

Поред малих друштава, и **средња привредна друштва** су успела у потпуности да финансирају сталну имовину из дугорочних извора, што поткрепљује исказан **позитиван нето обртни капитал** у износу од 64.592 милиона динара, који је нижи од прошлогодишњег (77.735 милиона динара). При томе, са највећим позитивним нето обртним капиталом од 94.112 милиона динара, већим скоро

за три петине у односу на претходну годину, пословала су друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, а затим из сектора G-Трговина на велико и мало..., у коме тај капитал износи 56.254 милиона динара и увећан је скоро за петину. У одређеним секторима средња друштва су исказала и негативан нето обртни капитал, а највећи износ тог капитала у висини од 55.954 милиона динара забележила друштва у сектору L-Пословање некретноста. Иначе, средњим привредним друштвима је недостајало 328.360 милиона динара дугорочног капитала за финансирање залиха

4. ПОСЛОВАЊЕ ОДАБРАНИХ СЕГМЕНАТА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

4.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА

Запажен допринос кретањима домаће привреде током 2018. године дала су и јавна предузећа, која обављају делатности од општег интереса.

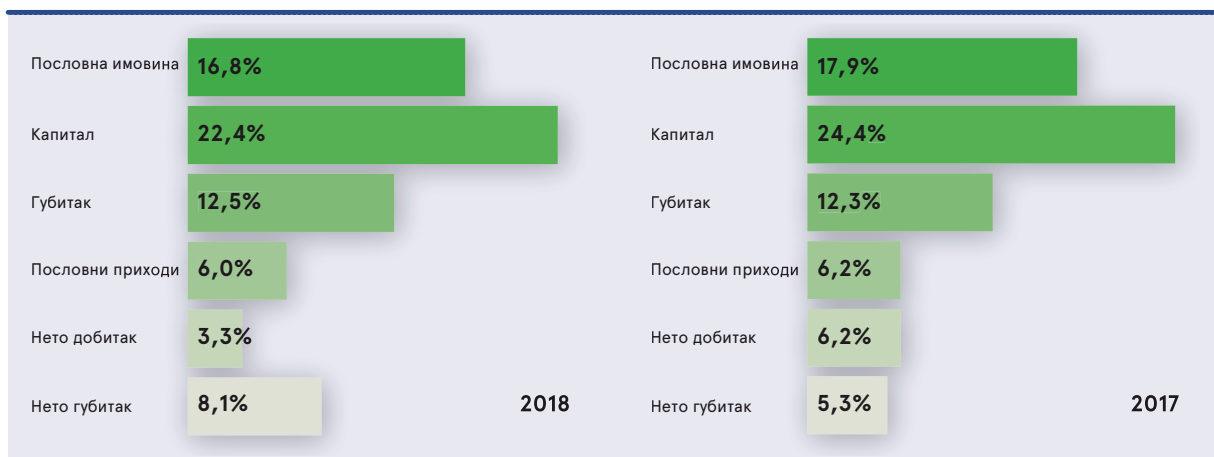
У 2018. години 637 јавних предузећа је имало обавезу достављања извештаја за статистичке и друге потребе Агенцији за привредне регистре, а ту обавезу је испунило **561 јавно предузеће**, за које је сачињена даља анализа пословања (једно предузеће мање је анализирано у односу на 2017. годину). У јавним предузећима је било запослено **117.507 радника** (590 мање у односу на претходну годину), што указује да су, иако спорјим темпом, она наставила да смањују број запослених.

пословне имовине и капитала (16,8% и 22,4%), а при томе носе и 12,5% укупних губитака привреде.

Резултати пословања

Укупни приходи јавних предузећа су у 2018. години, након незнатног повећања, реализовани у висини од 691.458 милиона динара, док су **укупни расходи** износили 682.670 милиона динара, као последица годишњег раста од 4,1%. Слично претходној години, главни носиоци укупне активности била су предузећа из сектора D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, која су генерисала 62,9% укупних прихода и 61,8% укупних расхода јавних предузећа. Осим тога, велика јавна предузећа су укупним приходима и расходима свих јавних предузећа дала преовлађујући допринос (82,8% и 83,0%).

Графикон 13: Учешће јавних предузећа у перформансама привреде у 2018. и 2017. години

Највећи број јавних предузећа (216 или 38,5%) је, као и у 2017. години, пословао у сектору E–Снабдевање водом и управљање отпадним водама, контролисање процеса, док је са највише запослених и даље био сектор D–Снабдевање електричном енергијом, водом, паром и климатизација (33.581 или 28,6%), који је заједно са напред наведеним сектором ангажовао нешто више од половине укупног броја радника у јавним предузећима. Иако су јавна предузећа претежно била мала (261) или микро (179), највише запослених је било у великим системима (74.877 радника односно 63,7%).

Финансијски положај и успешност пословања јавних предузећа значајно утичу на перформансе домаће привреде. Иако је **учешће** тих предузећа у укупном броју привредних друштава симболично (0,5%), она су запошљавала десетину радника целе привреде, а остварила су 6,1% укупних прихода и 6,4% укупних расхода. Истовремено, услед мањег учешћа у нето добитку у односу на претходну годину (3,3% наспрам 6,2%) и повећаног учешћа у нето губитку (8,1% према 5,3%), у позитивном нето резултату привреде учествовала су свега са 1,0%, за разлику од 2017. године када је тај допринос био 6,9%. Удео јавних предузећа у финансијским капацитетима је нешто смањен, али она и даље располажу великим делом

Пословни резултат јавних предузећа је, као и претходних година, позитиван и износи 27.330 милиона динара. Међутим, он је за 21,4% мањи од прошлогодишњег услед спорјег раста пословних прихода од пословних расхода (4,6% односно 6,2%), који чине највећи део укупних прихода и расхода јавних предузећа (646.569 милиона динара односно 619.239 милиона динара).

Јавна предузећа **из активности финансирања** бележе позитиван резултат од 3.280 милиона динара, мањи за 87,2% у поређењу са 2017. годином, пре свега услед израженог пада позитивних курсних разлика (са 28.572 милиона динара на 5.434 милиона динара).

Резултат по основу осталих активности је негативан и исказан је у износу од 22.203 милиона динара. Међутим, тај губитак је мањи за 28,1% од прошлогодишњег, што је последица значајног пада (13,7%) расхода по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, наплаћених отписаних потраживања, добитака по основу продаје средстава и других прихода из осталих активности, али и увећања (6,2%) прихода по том основу.

Табела 20: Структура укупних прихода и укупних расхода јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Укупни приходи	691.458	684.968	100,9
B. Укупни расходи	682.670	655.769	104,1
Пословни приходи	646.569	618.007	104,6
Пословни расходи	619.239	583.234	106,2
I Пословни резултат	27.330	34.773	78,6
Финансијски приходи	20.401	44.198	46,2
Финансијски расходи	17.122	18.636	91,9
II Резултат из финансирања	3.280	25.561	12,8
Приходи из осталих активности	23.789	22.393	106,2
Расходи из осталих активности	45.992	53.282	86,3
III Резултат из осталих активности	-22.203	-30.889	71,9
IV Нето добитак пословања које се обуставља	698	371	188,4
V Нето губитак пословања које се обуставља	317	617	51,3

Настављајући са позитивним пословањем, започетим у 2015. години, јавна предузећа су и 2018. годину завршила са **позитивним нето резултатом**, у износу од 5.067 милиона динара. Међутим, његова вредност је мања чак за 80,3% у односу на претходну годину, превасходно услед значајног умањења укупног добитка из активности финансирања, а потом и пословног добитка.

Број јавних предузећа која су профитабилно пословала је смањен за 24, уз истовремено повећање броја оних која су негативно пословала за десет. Нето добитак од 24.946 милиона динара (38,2% мањи у поређењу са прошлогодишњим) су остварила 393 предузећа, док је нето губитак од 19.879 милиона динара (увећан за 35,9%) исказало 135 предузећа. Без нето резултата су пословала 23 јавна предузећа, што је 13 мање у односу на 2017. годину.

Са секторског аспекта, највећи допринос оствареном позитивном нето резултату јавних предузећа дала су предузећа из сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у којем је реализован укупан добитак од 11.118 милиона динара, мањи за 60,5% у односу на 2017. годину (као последица значајно мањих позитивних курсних разлика). С друге стране, негативан утицај имала су предузе-

ћа из сектора F-Грађевинарство која су, настављајући тренд негативног пословања, 2018. годину завршила са укупним губитком од 10.201 милион динара. Он је већи за 37,3% од прошлогодишњег, и то услед повећања пословног губитка, као и смањења позитивних курсних разлика. Од укупно 15 сектора у којима су пословала јавна предузећа, 11 сектора је годину завршило са позитивним нето резултатом, али је код шест сектора забележено смањење укупног добитка.

Велики системи су, као и претходних година, доминантно одређивали укупан резултат јавних предузећа, па је више-струки пад позитивног нето резултата тих система, са 23.287 милиона динара на 3.025 милиона динара, определио силану путању тог резултата на нивоу свих јавних предузећа. За разлику од великих предузећа која су имала негативан нето резултат само по основу осталих активности, остале категорије јавних предузећа према величини су позитивним резултатом из пословних активности успеле да амортизују губитке из активности финансирања и осталих активности, и да 2018. годину заврше позитивно. Тако су и микро јавна предузећа почела позитивно да послују, остваривши на укупном нивоу добитак од 24 милиона динара (у 2017. години негативан нето резултат од 134 милиона динара).

Табела 21: Резултати пословања јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа
1. Нето добитак	24.946	393	40.352	417
2. Нето губитак	19.879	145	14.631	135
Нето резултат	5.067	-	25.721	-

Пословна имовина и извори финансирања

Пословна имовина јавних предузећа је, на последњи дан 2018. године, вредела 2.515.297 милиона динара и тек незначитно (0,3%) је мања у односу на претходну годину. Највећи део имовине (88,2%) је, као и претходних година, уложен у сталну имовину, у којој су доминирале некретнине, постројења и опрема (1.904.863 милиона динара).

следично, ратио сопственог капитала (61,3%) је благо опао у односу на претходну годину (62,4%), с тим да је услед високе капитализованости овог сегмента, он и даље знатно повољнији у поређењу са укупном привредом (38,5%).

Половину пословне имовине јавних предузећа (1.264.897 милиона динара) ангажовала су предузећа из сектора D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климати-

Табела 22: Структура пословне имовине јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Уписани а неуплаћени капитал	22	22	101,6
Б. Стална имовина	2.219.310	2.221.447	99,9
Нематеријална имовина	16.979	14.579	116,5
Некретнине, постројења и опрема	1.904.863	1.923.643	99,0
Биолошка средства	167.518	167.367	100,1
Дугорочни финансијски пласмани	127.185	113.913	111,7
Дугорочна потраживања	2.765	1.945	142,2
В. Одложена пореска средства	1.212	1.116	108,6
Г. Обртна имовина	294.752	299.492	98,4
Залихе	67.722	68.996	98,2
Потраживања по основу продаје	106.534	104.071	102,4
Краткорочни финансијски пласмани	19.668	21.680	90,7
Остала краткорочна потраживања	53.374	44.494	120,0
Готовински еквиваленти и готовина	47.454	60.250	78,8
Д. Укупна актива = Пословна имовина	2.515.297	2.522.077	99,7

Јавна предузећа су располагала **капиталом** од 1.622.327 милиона динара, који је смањен за 2,9%, а у његовој структури преовлађују основни капитал (932.886 милиона динара) и ревалоризационе резерве (635.283 милиона динара). По-

зација, а она су располагала и са највећим делом капитала (740.450 милиона динара или 45,6%). Поред њих, значајан део пословне имовине и капитала (22,2% односно 24,8%) био је у оквиру предузећа из сектора F–Грађевинарство.

Табела 23: Структура извора финансирања јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Капитал	1.622.327	1.670.009	97,1
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	252.053	251.775	100,1
Дугорочна резервисања	31.695	27.194	116,5
Дугорочне обавезе	220.358	224.581	98,1
В. Одложене пореске обавезе	95.005	98.503	96,4
Г. Краткорочне обавезе	625.906	598.498	104,6
Краткорочне финансијске обавезе	266.117	250.634	106,2
Обавезе из пословања	116.838	111.683	104,6
Друге краткорочне обавезе	242.951	236.181	102,9
Д. Губитак изнад висине капитала	79.994	96.708	82,7
Ђ. Укупна пасива	2.515.297	2.522.077	99,7

Табела 24: Укупни губици јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа
1. Губитак	457.699	282	459.177	293
2. Губитак изнад висине капитала	79.994	73	96.708	69

Такође, претежни део финансијских капацитета користила су велика јавна предузећа, у којима је било сконцентрисано 88,3% пословне имовине и 90,4% капитала свих јавних предузећа.

За финансирање свог пословања, јавна предузећа су се додатно задужила у 2018. години, чиме је вредност њиховог **укупног дуга** повећана на 972.964 милиона динара (у 2017. години 948.776 милиона динара). Последично, степен укупне задужености (0,63) је благо погоршан у односу на претходну годину (0,60), али је и даље значајно нижи од просека привреде (1,60). У структури екстерних извора финансирања доминирају краткорочне обавезе (625.906 милиона динара) које, након раста од 4,6%, чине скоро две трећине дуга јавних предузећа. Дугорочна резервисања и обавезе су готово непромењене у односу на претходну годину и износе 252.053 милиона динара.

Позајмљени извори финансирања су највише коришћени у секторима D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (586.676 милиона динара или 60,3%) и F-Грађевинарство (158.818 милиона динара или 16,3%), а они су се претежно задуживали на кратак рок. Јавна предузећа свих величина су повећала своју задуженост у односу на претходну годину, а највеће учешће у укупним дуговањима овог привредног сегмента имали су велики системи (826.111 милиона динара односно 84,9%).

Кумулирани губици јавних предузећа су тек незнатно смањени (0,3%) и износе 457.699 милиона динара, а исказала су их 282 предузећа, односно 11 мање у односу на претходну годину. При томе, губици изнад висине капитала, су опали за 17,3% и на њих се односи 79.994 милиона динара. Ипак, услед смањења капитала, стопа изгубљеног капитала јавних предузећа је повећана (са 22,6% на 22,9%), при чему је знатно испод нивоа привреде (39,0%).

Секторски посматрано, губици јавних предузећа су највише кумулирани у секторима D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (285.021 милион динара односно 62,3%) и F-Грађевинарство (68.149 милиона динара односно 14,9%). Са аспекта величине, губитке су махом генерисали велики системи, и поред њиховог смањења (са 433.226 милиона динара на 419.217 милиона динара), док су код средњих предузећа они порасли скоро за четири петине у односу на претходну годину, након чега износе 27.975 милиона динара и при томе учествују са 6,1% у укупним губицима јавних предузећа.

Као и претходних година, јавна предузећа су и 2018. години пословала са **негативним нето обртним капиталом**, у износу од 424.947 милиона динара, што указује да су део сталне имо-

вине финансирала из краткорочних позајмљених извора и то за 7,2% више у поређењу са претходном годином. Имајући у виду да њихове залихе износе 67.722 милиона динара, овом сегменту привреде је за оптимално финансирање пословања недостајало 492.669 милиона динара дугорочног капитала (5,9% више у односу на 2017. годину).

Највећи утицај на нарушену финансијску равнотежу имали су сектори D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и F-Грађевинарство, у којима је стална имовина финансирана са 245.724 милиона динара односно 108.293 милиона динара краткорочног позајмљеног капитала, а то је за 6,4% односно 7,8% више у односу на претходну годину. За потпуну рочну усклађеност имовине и извора финансирања првом сектору је недостајало 285.838 милиона динара дугорочног капитала (5,3% више у односу на 2017. годину), а другом 110.121 милион динара, што је увећање од 7,3%.

Све категорије јавних предузећа посматрано са аспекта величине исказале су негативан нето обртни капитал, а 351.580 милиона динара или 82,7% тог капитала односи се на велике системе, код којих је он повећан за 6,6% на годишњем нивоу. За стабилно финансирање сталне имовине и залиха великих јавних предузећа недостајало је 412.089 милиона динара (83,6%) дугорочног капитала, односно 5,5% више у поређењу са 2017. годином.

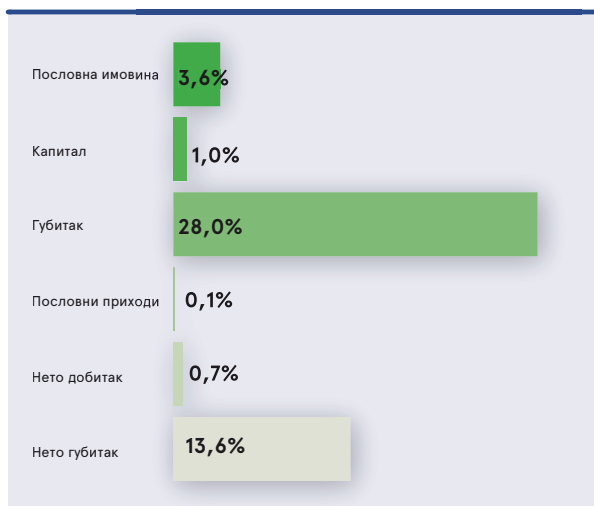
4.2 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ

На крају 2018. године 6,6% свих привредних друштава у Републици Србији односно **6.891⁸ друштво** било је у поступку стечаја и ликвидације, а њихов број је смањен за 194 у односу на претходну годину. Истовремено, друштва у стечају и ликвидацији су ангажовала 0,3% запослених у целој привреди или **2.990 радника**, што је 499 радника мање у поређењу са претходном годином.

Привредна друштва у стечају и ликвидацији била су најбројнија у секторима G-Трговина на велико и мало... (2.417 или 35,1%) и C-Прерађивачка индустрија (1.375 или 20,0%). У њима је било ангажовано 56,7% запослених свих друштава у стечају и ликвидацији односно 1.228 радника у сектору C-Прерађивачка индустрија и 468 радника у сектору G-Трговина на велико и мало... Поред тога, приличан број запослених ангажовала су и друштва из сектора B-Рударство (406 радника односно 13,6%).

⁸ Од 6.891 привредног друштва у стечају и ликвидацији 44 су јавна предузећа

Графикон 14: Учешће привредних друштава у стечају и ликвидацији у перформансама привреде

У посматраном сегменту привреде, и даље, доминирају микро привредна друштва (6.823 или 99,0%), а у њима је било запослено 1.459 радника односно 48,8%. Само два друштва су велики системи, с тим да је број запослених на нивоу великих друштава порастао са 398 на 920 радника, тако да они чине 30,8% радника сегмента. У статусу стечаја и ликвидације било је још 61 мало и пет средњих друштва, која су ангажовала 322 радника и 289 радника. Осим у великим системима, број привредних друштава у свим категоријама је опао, а најдрастичније смањење броја запослених је код средњих привредних друштава, и то за 735 радника.

Будући да и сам статус привредних друштава у стечају и ликвидацији указује на потешкоће у пословању, она су реализовала незнатан део оствареног обима активности, као и скромни део (0,7%) нето добитка укупне привреде. Међутим, знатно више учествују у исказаном нето губитку, али је

то учешће ипак прилично опало у поређењу са претходном годином (са 13,6% на 26,3%).

Поменута друштва у стечају и ликвидацији имају скромно учешће и у пословој имовини и капиталу, док је у њима сконцентрисано 28,0% губитака свих привредних друштава.

Пословање привредних друштава у стечају и ликвидацији, као и претходних година, у највећој мери опредељивала су друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија и G-Трговина на велико и мало..., на која се у просеку односи 33,3% односно 19,2% остварених финансијских перформанси целог сегмента. Истовремено, посматрано према величини претежан утицај остварују микро привредна друштва, са просечним учешћем од 77,7% у укупним перформансама сегмента.

Резултати пословања

Привредна друштва у стечају и ликвидацији су током 2018. године смањила **укупне приходе** за више од трећине у односу на претходну годину, тако да износе 26.068 милиона динара, док су **укупни расходи** преполовљени и исказани у износу од 54.268 милиона динара.

Нешто мање од половине укупно реализованих прихода чине пословни приходи, који су скоро непромењени у односу на претходну годину и износе 14.715 милиона динара, од чега се 10.316 милиона динара односи на приходе од продаје производа и услуга, с тим да су они повећани за 39,3%. Финансијски приходи порасли су за 7,1% и исказани су у износу од 1.908 милиона динара, при чему 1.616 милиона динара чине приходи од камата, који су увећани за 45,2%. Насупрот томе, приходи из осталих активности су опали за 64,5% и износе 8.514 милиона динара, а у оквиру њих, приходи од усклађивања вредности остале имовине су драстично смањени (са 11.553 милиона динара на 152 милиона динара).

Табела 25: Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Укупни приходи	26.068	40.789	63,9
Б. Укупни расходи	54.268	109.640	49,5
Пословни приходи	14.715	14.688	100,2
Пословни расходи	21.724	20.220	107,4
I Пословни резултат	-7.010	-5.532	126,7
Финансијски приходи	1.908	1.781	107,1
Финансијски расходи	4.324	17.640	24,5
II Резултат из финансирања	-2.416	-15.859	15,2
Приходи из осталих активности	8.514	23.955	35,5
Расходи из осталих активности	27.858	67.462	41,3
III Резултат из осталих активности	-19.344	-43.507	44,5
IV Нето добитак пословања које се обуставља	932	364	255,9
V Нето губитак пословања које се обуставља	362	4.318	8,4

Табела 26: Резултати пословања привредних друштава у стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији
1. Нето добитак	5.215	521	3.985	506
2. Нето губитак	33.572	2.727	72.883	2.876
Нето резултат	-28.357	-	-68.898	-

На расходној страни преовлађују расходи из осталих активности, са износом од 27.858 милиона динара, који су за 58,7% мањи у односу на прошлогодишње. Највећи утицај имало је изразито смањење осталих расхода, који су преполовљени и исказани у висини од 25.782 милиона динара. Смањени су и финансијски расходи за преко три четвртине и износе 4.324 милиона динара, а то је последица знатно мањих (78,1%) расхода камата, у износу од 3.185 милиона динара. Пословни расходи износе 21.724 милиона динара и увећани су за 7,4% у односу на претходну годину.

Негативан нето резултат привредних друштава у стечају и ликвидацији нижи је готово за три петине у односу на прошлогодишњи и износи 28.357 милиона динара. Са нето губитком је пословало 2.727 друштава, а она су исказала укупан губитак од 33.572 милиона динара, који је за 53,9% мањи у поређењу са претходном годином. Нето добитак је остварило 521 привредно друштво у стечају и ликвидацији, с тим да је он за 30,9% већи од прошлогодишњег и износи 5.215 милиона динара. Највећи број друштава овог сегмен-

та, односно 3.643 друштва, пословао је без исказаног нето резултата.

Међу друштвима у стечају и ликвидацији су и 44 јавна предузећа, од којих је десет исказало нето добитак у износу од 14 милиона динара, док су 23 предузећа пословала са губитком, у износу од 95 милиона динара. Без исказаног резултата пословало је 11 јавних предузећа.

Пословна имовина и извори финансирања

Будући да је на крају 2018. године у статусу стечаја и ликвидације пословао мањи број привредних друштава, то је, између осталог, допринело смањењу пословне имовине и капитала тог сегмента привреде за 7,1% односно 17,7% у поређењу са претходном годином, тако да они износе 538.223 милиона динара и 75.449 милиона динара.

Стална имовина ових привредних друштава мања је за 9,5% у односу на прошлогодишњу и исказана је у вредности од 239.101 милион динара. Највећи део чине улагања у не-

Табела 27: Структура пословне имовине привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Уписани а неуплаћени капитал	950	1.184	80,2
Б. Стална имовина	239.101	264.085	90,5
Нематеријална имовина	5.462	5.844	93,5
Некретнине, постројења и опрема	168.383	188.924	89,1
Биолошка средства	4.019	2.141	187,7
Дугорочни финансијски пласмани	59.099	65.438	90,3
Дугорочна потраживања	2.137	1.738	123,0
В. Одложена пореска средства	824	789	104,4
Г. Обртна имовина	297.348	313.309	94,9
Залихе	81.276	84.573	96,1
Потраживања по основу продаје	72.111	75.660	95,3
Краткорочни финансијски пласмани	61.054	68.270	89,4
Остала краткорочна потраживања	65.942	67.723	97,4
Готовински еквиваленти и готовина	16.966	17.083	99,3
Д. Укупна актива = Пословна имовина	538.223	579.367	92,9

Табела 28: Структура извора финансирања привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Капитал	75.449	91.680	82,3
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	195.122	214.290	91,1
Дугорочна резервисања	19.766	21.886	90,3
Дугорочне обавезе	175.355	192.404	91,1
В. Одложене пореске обавезе	2.852	3.473	82,1
Г. Краткорочне обавезе	929.258	943.335	98,5
Краткорочне финансијске обавезе	232.816	240.787	96,7
Обавезе из пословања	441.689	433.276	101,9
Друге краткорочне обавезе	254.753	269.271	94,6
Д. Губитак изнад висине капитала	664.458	673.410	98,7
Ђ. Укупна пасива	538.223	579.367	92,9

кретнине, постројења и опрему од 168.383 милиона динара, која су опала за 10,9%, док је у дугорочне финансијске пласмане уложено 59.099 милиона динара, што је за 9,7% мање у поређењу са претходном годином.

Истовремено, обртна имовина је смањена за 5,1% у односу на претходну годину, тако да на крају 2018. године износи 297.348 милиона динара. У структури обртне имовине највећи део чине залихе, у које је пласирано 3,9% мање средстава, у износу од 81.276 милиона динара. Потраживања по основу продаје су нижа за 4,7% и исказана у износу од 72.111 милиона динара, док краткорочни финансијски пласмани бележе пад од 10,6% и износе 61.054 милиона динара.

Као и претходних година, у изворима финансирања друштава у стечају и ликвидацији, доминирају **позајмљени извори**, који чине 12,3% укупних обавеза целе привреде и износе 1.127.232 милиона динара, а мањи су за 2,9% на годишњем нивоу. Највећи део укупног дуга од 929.258 милиона динара односи се на краткорочне обавезе, у којима обавезе из пословања учествују са 441.689 милиона динара. Друштва у статусу стечаја и ликвидације су смањила задуживање из дугорочних извора финансирања (8,9%), тако да њихове дугорочне обавезе и резервисања износе 195.122 милиона динара.

Привредна друштва у стечају и ликвидацији располагала су **капиталом** од само 75.449 милиона динара, који је смањен за 17,7% у поређењу са претходном годином.

Кумулирани **губици** друштава у стечају и ликвидацији умањени су тек за 0,5% и износе 1.027.540 милиона динара. У оквиру њих, губици изнад висине капитала опадали су нешто брже (1,3%) и исказани су у износу од 664.458 милиона динара, што је чак 45,2% тих губитака свих привредних друштава. Губитке је исказало 3.957 друштава, а губитке изнад висине капитала 2.747 друштава, па је број тих друштава мањи за 204 односно 168 у односу на претходну годину. Услед високих губитака, уз истовремено израженије смањење капитала, стопа изгубљеног капитала друштава овог сегмента привреде порасла је са прошлогодишњих 229,5% на 234,8%.

Привредна друштва анализираниог сегмента у 2018. години исказала су **негативан нето обртни капитал** од 633.939 милиона динара, који је готово остао на нивоу прошлогодишњег, док им је за обављање пословне активности односно финансирање сталне имовине и залиха недостајало 715.214 милиона динара дугорочног капитала, што као и претходне године, представља 30,3% недостајућег дугорочног капитала целе домаће привреде.

Табела 29: Укупни губици привредних друштава у стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији
1. Губитак	1.027.540	3.957	1.032.883	4.161
2. Губитак изнад висине капитала	664.458	2.747	673.410	2.915

II ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВА

Тренд успешног пословања установа настављен је и у 2018. години, с обзиром да оне на укупном нивоу бележе раст

профитабилности, који је праћен увећањем пословне имовине и капитала, али и нешто мањим укупним губитком.

1. БРОЈ УСТАНОВА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Током пословне 2018. године укупно 1.944 установе обављале су делатност у циљу стицања добити и примењивале Закон о рачуноводству. Податке за статистичке и друге потребе доставило је 1.429 установа, који су обрађени за **1.412 установа**, што је за 5,7% више у односу на претходну годину. Установе су запошљавале **34.716 радника**, при чему је то раст од 6,7% у поређењу са 2017. годином.

Установе су обављале делатност у оквиру 16 сектора, од укупно 21 сектора, тако да су прошириле делатности на још један сектор у односу на претходну годину. Секторско

груписање установа је непромењено, па је највећи број установа пословао у секторима G-Трговина на велико и мало... (531 или 37,6%), P-Образовање (479 или 33,9%) и Q-Здравствена и социјална заштита (267 или 18,9%)

Највише радника било је ангажовано у оквиру сектора G-Трговина на велико и мало... (11.049 или 31,8%), P-Образовање (7.588 или 21,9%), Q-Здравствена и социјална заштита (6.340 или 18,3%), затим J-Информисање и комуникације (4.258 или 12,3%) и M-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3.575 или 10,3%).

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ УСТАНОВА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА УСТАНОВА

Установе су у 2018. години оствариле **укупне приходе** у износу од 170.554 милиона динара и **укупне расходе** од 159.553 милиона динара, а они су расли по приближно истој стопи у односу на претходну годину (11,3% односно 10,9%).

Обављањем пословних активности остварени су приходи у висини од 165.050 милиона динара, док су пословни расходи исказани у износу од 156.721 милион динара, што је поредећи са претходном годином раст од 11,7%, односно 12,3%. Услед наведеног, остварен је позитиван пословни резултат од 8.329 милиона динара, који је незнатно повећан (1,5%).

Табела 30: Структура укупних прихода и укупних расхода установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Укупни приходи	170.554	153.294	111,3
Б. Укупни расходи	159.553	143.865	110,9
Пословни приходи	165.050	147.768	111,7
Пословни расходи	156.721	139.561	112,3
I Пословни резултат	8.329	8.207	101,5
Финансијски приходи	1.452	2.082	69,7
Финансијски расходи	664	1.531	43,3
II Резултат из финансирања	788	551	143,0
Приходи из осталих активности	4.015	3.373	119,0
Расходи из осталих активности	2.033	2.728	74,5
III Резултат из осталих активности	1.982	644	307,6
IV Нето добитак пословања које се обуставља	37	71	51,7
V Нето губитак пословања које се обуставља	135	44	306,5

Табела 31: Резултати пословања установа

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број установа	Износ (у мил. динара)	Број установа
1. Нето добитак	10.807	1.072	9.073	1.013
2. Нето губитак	1.421	239	1.147	224
Нето резултат	9.386	-	7.926	-

Финансијски приходи приказани у износу од 1.452 милиона динара опали су за 30,3%, превасходно услед смањења прихода од позитивних курсних разлика скоро за три четвртине. Финансијски расходи бележе пад од 56,7%, услед значајног смањења расхода камата и драстичног умањења негативних курсних разлика. Последично, исказан је позитиван резултат из финансирања од 788 милиона динара, који је већи за нешто више од две петине у поређењу са прошлогодишњим. Остали резултат, који је увећан више од три пута у односу на 2017. годину, исказан је у износу од 1.982 милиона динара.

И током 2018. године настављено је профитабилно пословања установа, при чему су оне оствариле **позитиван нето резултат** од 9.386 милиона динара, који је увећан за 18,4%. Нето добитак, у износу од 10.807 милиона динара, већи за 19,1% у односу на претходну годину, исказале су 1.072 установе, док су нето губитак генерисале 239 установе и то у износу од 1.421 милиона динара, што је за 23,8% више од прошлогодишњег.

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА УСТАНОВА

Пословна имовина установа, на крају 2018. године, износи 124.925 милиона динара и повећана је за 12,0% у односу на претходну годину.

Стална имовину исказана у вредности од 53.024 милиона динара већа је за 8,5%, при чему нешто више од четири петине чине улагања у некретнине, постројења и опрему у износу од 43.593 милиона динара, што представља повећање за 11,7%.

Као и претходне године, нешто више од половине укупне имовине односи се на обртну имовину, која је наставила растући тренд и износи 71.215 милиона динара, што је за 14,7% више у односу на 2017. годину. Највећи део текуће имовине пласиран је у залихе (23.975 милиона динара или 33,7%), готовинске еквиваленте и готовину (19.979 милиона динара или 28,1%) и потраживања по основу продаје (13.779 милиона динара или 19,3%).

Табела 32: Структура пословне имовине установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Уписани а неуплаћени капитал	85	27	316,1
Б. Стална имовина	53.024	48.884	108,5
Нематеријална имовина	5.711	5.253	108,7
Некретнине, постројења и опрема	43.593	39.022	111,7
Биолошка средства	73	69	105,2
Дугорочни финансијски пласмани	3.477	4.170	83,4
Дугорочна потраживања	170	371	46,0
В. Одложена пореска средства	602	511	117,7
Г. Обртна имовина	71.215	62.075	114,7
Залихе	23.975	22.805	105,1
Потраживања по основу продаје	13.779	12.515	110,1
Краткорочни финансијски пласмани	6.758	5.246	128,8
Остала краткорочна потраживања	6.723	6.171	108,9
Готовински еквиваленти и готовина	19.979	15.339	130,3
Д. Укупна актива = Пословна имовина	124.925	111.497	112,0

Табела 33: Структура извора финансирања установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Капитал	54.211	47.931	113,1
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	14.731	13.982	105,4
Дугорочна резервисања	2.321	2.298	101,0
Дугорочне обавезе	12.410	11.685	106,2
В. Одложене пореске обавезе	270	290	92,9
Г. Краткорочне обавезе	58.926	52.348	112,6
Краткорочне финансијске обавезе	13.909	13.206	105,3
Обавезе из пословања	26.337	23.899	110,2
Друге краткорочне обавезе	18.680	15.243	122,5
Д. Губитак изнад висине капитала	3.213	3.054	105,2
Ђ. Укупна пасива	124.925	111.497	112,0

Током 2018. године установе су забележиле значајан раст **капитала**, па он износи 54.211 милиона динара и за 13,1% је већи у поређењу са претходном годином.

Као и ранијих година, установе су своје пословање у већем обиму финансирале из **позајмљених извора**, а њихове укупне обавезе износе 73.927 и увећане су за 11,0%. Скоро четири петине укупног дуга представља задуживање са роком отплате до годину дана.

Установе су на крају 2018. године генерисале **укупан губитак** у висини од 10.627 милиона динара, који је за 4,2% мањи од прошлогодишњег. У оквиру исказаног губитка, 3.213 милиона динара односи се на губитак изнад висине капитала, који је увећан за 5,2%.

Нето обртни капитал, у износу од 12.620 милиона динара, повећан је за нешто више од једне четвртине, у поређењу са 2017. годином. Међутим, део залиха (47,4%) од 11.355 милиона динара је финансиран из краткорочних извора, при чему је тај износ мањи за 11,7% у односу на претходну годину.

Табела 34: Укупни губици установа

О П И С	ГОДИНА			
	2018		2017	
	Износ (у мил. динара)	Број установа	Износ (у мил. динара)	Број установа
1. Губитак	10.627	469	11.095	444
2. Губитак изнад висине капитала	3.213	281	3.054	259

III ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА

Предузетници су и у 2018. години наставили да послују позитивно, уз присутан раст обима пословних активности и са увећаним финансијским ресурсима.

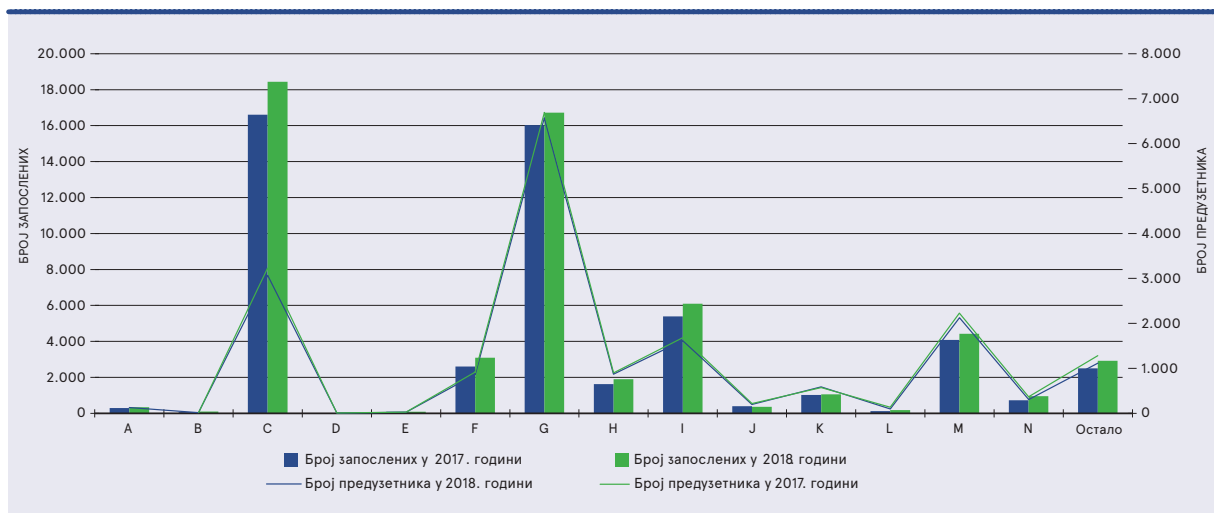
1. БРОЈ ПРЕДУЗЕТНИКА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Током 2018. године у Републици Србији 18.473 предузетника⁹ су водила пословне књиге по систему двојног књиговодства и податке за статистичке потребе доставила Агенцији за привредне регистре. Од овог броја, подаци су обрађени за **18.407 предузетника**, те је број истих увећан у односу на 2017. годину за 815 предузетника. Они су запошљавали **56.675 радника** односно 5.129 више у поређењу са претходном годином.

Слично као и претходне године, и у 2018. години нешто изнад четири петине предузетника је своју делатност обављало у оквиру неразмњивих сектора, па су у складу са тим и запошљавали највише радника (37.701).

Секторски посматрано, највећи број предузетника пословао је у два сектора: G-Трговина на велико и мало... (6.693) и C-Прерађивачка индустрија (3.228), што укупно чини преко половине броја свих предузетника, а ти сектори су и запошљавали највише радника (16.722 односно 18.439).

Графикон 15: Број предузетника и запослених према секторима

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРЕДУЗЕТНИКА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

Предузетници су у 2018. години увећали обим пословних активности, што се огледа кроз раст **укупних прихода** и **укупних расхода** (6,8% односно 6,3%) у поређењу са претходном годином, а они износе 263.058 милиона динара и 249.878 милиона динара.

Највећи удео (97,7%) укупних прихода предузетника чине приходи из пословних активности, у склопу којих доминирају приходи од продаје робе од 147.497 милиона динара и приходи од продаје производа и услуга од 106.954 милиона динара. Поменуте две категорије пословних прихода су увећане за 3,1% односно 12,2%. Процентуално значајан раст на нивоу године остварују и приходи од осталих активности (14,1%), који износе 3.965 милиона динара. Насупрот њима,

финансијски приходи бележе пад за 9,3% и исказани су у висини од 2.036 милиона динара.

Расходи из пословних активности доминантно (98,0%) учествују у оквиру укупних расхода, а они са 244.979 милиона динара остварују годишњи раст од 6,4%. Набавна вредност продате робе, у висини од 120.752 милиона динара, чини скоро половину свих расхода из пословне активности, а значајан износ је издвојен и за трошкове материјала (50.044 милиона динара) и трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе (32.084 милиона динара). Расходи из осталих активности су увећани за 2,7% и износе 3.321 милион динара. Слично финансијским приходима, и финансијски расходи бележе пад од 7,3%, те су исказани на нивоу од 1.532 милиона динара.

⁹ Према Закону о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001... и 95/2018) предузетници воде пословне књиге по систему простог или двојног књиговодства у складу са Законом о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018)

Табела 35: Структура укупних прихода и укупних расхода предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
A. Укупни приходи	263.058	246.270	106,8
B. Укупни расходи	249.878	235.099	106,3
Пословни приходи	257.029	240.523	106,9
Пословни расходи	244.979	230.177	106,4
I Пословни резултат	12.050	10.346	116,5
Финансијски приходи	2.036	2.243	90,7
Финансијски расходи	1.532	1.653	92,7
II Резултат из финансирања	504	590	85,4
Приходи из осталих активности	3.965	3.476	114,1
Расходи из осталих активности	3.321	3.234	102,7
III Резултат из осталих активности	644	242	265,9
IV Нето добитак пословања које се обуставља	29	27	107,3
V Нето губитак пословања које се обуставља	46	35	130,1
Нето добитак	10.751	9.180	117,1
Нето губитак	1.506	1.373	109,6
VI Нето резултат	9.245	7.806	118,4

Предузетници су пословне активности претежно обављали у неразмјенивим секторима, у којима је реализовано нешто мање од три четвртине укупних прихода и укупних расхода (70,8% и 70,6%) свих предузетника. Два најистакнутија сектора према обиму пословне активности су сектор G-Трговина на велико и мало..., у коме је реализовано око половине укупних прихода и укупних расхода (120.828 милиона динара односно 117.852 милиона динара), при чему они остварују раст од 3,2% односно 3,1%, као и сектор C-Прерађивачка индустрија, где укупни приходи и укупни расходи значајније расту (6,1% односно 5,7%) и чине преко четвртине поменутих прихода и расхода свих предузетника (72.999 милиона динара и 69.844 милиона динара).

Предузетници су наставили са профитабилним пословањем, и у 2018. години, остварујући **позитиван нето резултат** у висини од 9.245 милиона динара, који је увећан за 18,4% у односу на претходну годину. Нето добитак је порастао за 17,1% и износи 10.751 милион динара, а реализовала су га укупно 14.495 предузетника (13.933 у 2017. години). Укупан нето губитак од 1.506 милиона динара, већи је за 9,6% у односу на прошлогодишњи, с тим да је негативно пословало 3.248 предузетника (3.074 у 2017. години). Без нето резултата су 664 предузетника (585 у претходној години).

Предузетници који су обављали неразмјенив делатности остварили су највећи део (70,0%) позитивног нето резултата свих предузетника, а они бележе и бржи годишњи раст профитабилности од предузетника у размјенивим секторима (18,6% према 14,6%). Од појединачних сектора, највећи укупан добитак су остварили предузетници из сектора C-Прерађивачка индустрија (2.576 милиона динара) и G-Трговина на велико и мало... (2.380 милиона динара)

уз раст од 16,5% односно 6,9%, а висок позитиван резултат бележе и предузетници из сектора M-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (1.651 милион динара), који су такође били профитабилнији (8,4%).

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

Пословна имовина којом су располагали предузетници у 2018. години увећана је за 11,3% у односу на претходну годину и исказана је у висини од 133.006 милиона динара.

У структури пословне имовине, стална имовина од 39.270 милиона динара чини нешто мање од трећине и увећана је за 15,4% у поређењу са претходном годином. Улагања у некретнине, постројења и опрему, у износу од 37.919 милиона динара, представљају претежни део инвестиција у сталну имовину и порасла су за 15,4% у односу на прошлогодишњи ниво.

Обртна имовина, која доминира у структури пословне имовине, има нешто спорији темпо раста (9,7%) у односу на сталну имовину. Главне категорије обртне имовине у 2018. години бележе раст, па су тако залихе у износу од 42.956 милиона динара увећане за 6,3%, потраживања по основу продаје на нивоу од 26.209 милиона динара за 9,5%, а готовински еквиваленти и готовина, у висини од 14.650 милиона динара, порасли су за 21,3% у поређењу са претходном годином.

На крају 2018. године, укупан износ **капитала** којим су располагали сви предузетници је на нивоу од 42.775 милиона

Табела 36: Структура пословне имовине предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Уписани а неуплаћени капитал	0	0	н/а
Б. Стална имовина	39.270	34.041	115,4
Нематеријална имовина	206	188	110,1
Некретнине, постројења и опрема	37.919	32.884	115,3
Биолошка средства	197	172	114,7
Дугорочни финансијски пласмани	557	401	139,0
Дугорочна потраживања	391	398	98,3
В. Одложена пореска средства	46	43	107,2
Г. Обртна имовина	93.690	85.384	109,7
Залихе	42.956	40.393	106,3
Потраживања по основу продаје	26.209	23.929	109,5
Краткорочни финансијски пласмани	1.786	1.813	98,5
Остала краткорочна потраживања	8.089	7.167	112,9
Готовински еквиваленти и готовина	14.650	12.082	121,3
Д. Укупна актива = Пословна имовина	133.006	119.468	111,3

динара, што је за 14,9% више у односу на претходну годину, док су укупне обавезе нешто спорије расле (9,4%) и износе 93.898 милиона динара. Краткорочне обавезе доминантно учествују у укупним обавезама са износом од 80.675 милиона динара, а њихов највећи део (више од половине) односи се на обавезе из пословања (41.593 милиона динара). Поред ових обавеза, са значајним учешћем истичу се и краткорочне финансијске обавезе, које износе 23.299 милиона динара и чија је вредност увећана за 7,2% у односу на 2017. годину.

Позајмљени извори су, и у 2018. години, наставили да буду значајан начин финансирања предузетника, с тим да је степен укупне задужености снижен са 2,55 на 2,40 у односу на

прошлогодишњи, али је задуженост предузетника и даље остала на високом нивоу.

Предузетници који своју делатност обављају у оквиру неразмјенивих сектора користили су преко три петине пословне имовине и капитала свих предузетника, и то у износу од 84.025 милиона динара односно 26.049 милиона динара. На нивоу сектора, по поменути категоријама доминирају сектори С-Прерађивачка индустрија и Г-Трговина на велико и мало..., који збирно посматрано обухватају преко две трећине свих финансијских капацитета предузетника. У сектору С-Прерађивачка индустрија предузетници су располагали пословном имовином од 46.306 милиона динара, чија

Табела 37: Структура извора финансирања предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2018	2017	
А. Капитал	42.775	37.237	114,9
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	13.201	10.383	127,1
Дугорочна резервисања	560	445	125,8
Дугорочне обавезе	12.642	9.938	127,2
В. Одложене пореске обавезе	21	11	199,1
Г. Краткорочне обавезе	80.675	75.414	107,0
Краткорочне финансијске обавезе	23.299	21.729	107,2
Обавезе из пословања	41.593	39.272	105,9
Друге краткорочне обавезе	15.783	14.414	109,5
Д. Губитак изнад висине капитала	3.666	3.576	102,5
Ђ. Укупна пасива	133.006	119.468	111,3

је вредност увећана за 10,3% у односу на претходну годину, као и са 11,6% повећаном финансијском снагом, тако да њихов капитал износи 15.871 милион динара. Код предузетника који послују у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало... пословна имовина је исказана у висини од 44.649 милиона динара, док је капитал на нивоу од 12.767 милиона динара, те су ове вредности у односу на прошлогодишње увећане за 8,0%, односно 12,9%.

Укупно исказан **губитак** свих предузетника износи 5.692 милиона динара и он је увећан у односу на прошлогодишњи за 5,6%. Губитак изнад висине капитала је порастао за 2,5% и приказан је у висини од 3.666 милиона динара. С обзиром да је настављен бржи раст вредности капитала од раста укупних губитака, стопа изгубљеног капитала је опала у односу на 2017. годину (са 13,8% на 12,7%). Од укупног броја предузетника, њих 5.505 је кумулирало губитке, од којих је 3.566 исказало губитак изнад висине капитала.

Графикон 16: **Учешће предузетника из сектора С – Прерађивачка индустрија у укупним перформансама свих предузетника**

Од укупних губитака предузетника, скоро три четвртине припада предузетницима који су своју пословну активност обављали у неразмјенивим секторима, а износ тих губитака од 4.242 милиона динара повећан је за 5,3% у односу на претходну годину. Размјениви сектори су исказали 1.450 милиона динара укупног губитка, који је увећан за 6,6%. Нешто изнад четвртине свих губитака односи се на сектор Г-Трговина на велико и мало..., и то у износу од 1.530 милиона динара, уз раст од 10,9%, док су ти губици код сектора С-Прерађивачка индустрија брже расли (11,9%) и исказани на нивоу од 1.399 милиона динара.

Позитиван нето обртни капитал од 13.040 милиона динара увећан је скоро за трећину у односу на претходну годину, што указује да су предузетници знатно више користили дугорочне изворе финансирања за инвестирање у залихе у односу на 2017. годину.

Позитиван нето обртни капитал исказали су предузетници из неразмјенивих и размјенивих сектора (9.307 милиона динара односно 3.733 милиона динара), а у томе преовлађује сектор Г-Трговина на велико и мало..., који је тај капитал

исказао у вредности од 7.848 милиона динара, већој скоро за петину у односу на претходну годину. Поред овог сектора, према вредности позитивног нето обртног капитала истичу се и сектор С-Прерађивачка индустрија, са 3.828 милиона динара тог капитала, који је повећан скоро за трећину у односу на прошлогодишњи. С друге стране, предузетници из сектора I-Услуге смештаја и исхране и H-Саобраћај и складиштење пословали су са негативним нето обртним капиталом, у износу од 627 милиона динара односно 327 милиона динара.

Иако је нето обртни капитал значајно увећан, предузетници на крају 2018. године нису располагали са довољним износом дугорочног капитала за обављање постигнутог нивоа пословне активности. Имајући у виду да су залихе исказали на нивоу од 42.956 милиона динара, недостајало им је 29.916 милиона динара дугорочног капитала, што је за 1,6% мање у односу на претходну годину.

Графикон 17: **Учешће предузетника из сектора Г – Трговина на велико и мало у укупним перформансама свих предузетника**

Код предузетника из неразмјенивих сектора и размјенивих сектора недостајући капитал је незнатно нижи у односу на 2017. годину и износи 20.000 милиона динара односно 9.916 милиона динара. Као и претходних година, највећи део недостајућег дугорочног капитала за стабилно обављање пословних активности бележе предузетници у сектору Г-Трговина на велико и мало... (15.544 милиона динара), што је преко половине укупно недостајућег дугорочног капитала, а потом у секторима С-Прерађивачка индустрија (9.324 милиона динара), F-Грађевинарство (2.251 милион динара) и I-Услуге смештаја и исхране (1.747 милиона динара).

СПИСАК ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

I ТАБЕЛЕ

1. Основни макроекономски показатељи
2. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава
3. Показатељи профитабилности на нивоу привреде
4. Резултати пословања привредних друштава
5. Структура пословне имовине привредних друштава
6. Структура извора финансирања привредних друштава
7. Укупни губици привредних друштава
8. Структура прихода, расхода и резултата разменљивих и неразменљивих сектора
9. Структура прихода, расхода и резултата према појединим разменљивим секторима
10. Структура прихода, расхода и резултата према појединим неразменљивим секторима
11. Структура пословне имовине разменљивих и неразменљивих сектора
12. Структура извора финансирања разменљивих и неразменљивих сектора
13. Структура пословне имовине према појединим разменљивим секторима
14. Структура извора финансирања према појединим разменљивим секторима
15. Структура пословне имовине према појединим неразменљивим секторима
16. Структура извора финансирања према појединим неразменљивим секторима
17. Структура прихода, расхода и резултата према величини привредних друштава
18. Структура пословне имовине према величини привредних друштава
19. Структура извора финансирања према величини привредних друштава
20. Структура укупних прихода и укупних расхода јавних предузећа
21. Резултати пословања јавних предузећа
22. Структура пословне имовине јавних предузећа
23. Структура извора финансирања јавних предузећа
24. Укупни губици јавних предузећа
25. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у стечају и ликвидацији
26. Резултати пословања привредних друштава у стечају и ликвидацији
27. Структура пословне имовине привредних друштава у стечају и ликвидацији
28. Структура извора финансирања привредних друштава у стечају и ликвидацији
29. Укупни губици привредних друштава у стечају и ликвидацији
30. Структура укупних прихода и укупних расхода установа
31. Резултати пословања установа
32. Структура пословне имовине установа
33. Структура извора финансирања установа
34. Укупни губици установа
35. Структура укупних прихода и укупних расхода предузетника
36. Структура пословне имовине предузетника
37. Структура извора финансирања предузетника

II ГРАФИКОНИ

1. Број привредних друштава и запослених према секторима
2. Број привредних друштава и запослених према величини привредних друштава
3. Структура пословних прихода привредних друштава
4. Структура пословних расхода привредних друштава
5. Структура пословне имовине привредних друштава
6. Структура извора финансирања привредних друштава
7. Укупни и пословни приходи према секторима
8. Укупни и пословни расходи према секторима
9. Пословна имовина према секторима
10. Укупни приходи привредних друштава према величини
11. Учешће великих привредних друштава у перформансама привреде
12. Пословна имовина према величини привредних друштава
13. Учешће јавних предузећа у перформансама привреде у 2018. и 2017. години
14. Учешће привредних друштава у стечају и ликвидацији у перформансама привреде
15. Број предузетника и запослених према секторима
16. Учешће предузетника из сектора С-Прерађивачка индустрија у перформансама свих предузетника
17. Учешће предузетника из сектора Г-Трговина на велико и мало... у перформансама свих предузетника

Република Србија
Агенција за
привредне регистре